

IP SIGILL FRUKT & GRÖNT

Standard för kvalitetssäkrad produktion av bär, frukt, potatis, frilands- och växthusgrönsaker med tillval för klimatcertifiering

© Copyright/Upphovsrätten till denna produkt tillhör **Sigill Kvalitetssystem AB, Stockholm, Sverige.**

Att mångfaldiga innehållet i denna skrift, helt eller delvis, utan medgivande från Sigill Kvalitetssystem AB, är förbjudet enligt lagen (1960:729) om upphovsrätt till litterära och konstnärliga verk. Förbudet gäller varje form av mångfaldigande: genom tryckning, kopiering etc. Det är endast tillåtet att ladda ner denna skrift som elektronisk fil, skriva ut innehållet och göra en kopia för ändamålet att förbereda och genomföra en IP-certifiering. All annan användning kräver skriftligt medgivande från Sigill Kvalitetssystem AB.

GRAFISK FORM OCH PRODUKTION

Sigill Kvalitetssystem AB 2023

KONTAKT

Sigill Kvalitetssystem AB

105 33 Stockholm

Telefon: 010-184 45 00

www.sigill.se

info@sigill.se

INNEHÅLL

0	EGENKONTROLL OCH RISKBEDÖMNING LIVSMEDELSSÄKERHET	6
1	ODLINGSPLATSEN	7
2	ETABLERING OCH ÅTGÄRDER I VÄXANDE GRÖDA/KULTUR	11
3	SKÖRD	25
4	HANTERING EFTER SKÖRD INKL. KYLNING, LAGRING, PACKNING, TRANSPORT	26
5	SPÅRBARHET OCH MÄRKNING AV PRODUKTER	27
6	GRUNDFÖRUTSÄTTNINGAR FÖR PRODUKTSÄKERHET	28
7	NÖD- OCH OLYCKSFALLSBEREDSKAP	32
	TILLVAL FÖR KLIMATCERTIFIERING FRUKT & GRÖNT	35
	SAMMANFATTNING – IP ALLMÄNNA VILLKOR	45
	BILAGA 1. FLÖDESSHEMA	46
	BILAGA 2. KVALITETSKRAV PÅ BIOGÖDSEL/RÖTRESTER (REGEL 2.4.1)	47

IP SIGILL FRUKT & GRÖNT

IP ÄR EN STANDARD FÖR KVALITETSSÄKRING GENOM TREDJEPARTSCERTIFIERING

IP är en standard för kvalitetssäkrad produktion, genom tredjepartscertifiering, av livsmedel och prydnadsväxter i hela kedjan från primärproduktion till förädling och hantering. IP ägs och förvaltas av Sigill Kvalitetssystem AB. Mer information hittar ni på www.sigill.se.

Det finns produktionsregler på två nivåer – Grundnivå och Sigillnivå därutöver finns Tillvalsmoduler och en kompletteringsmodul.

GRUNDNIVÅ

- Innehåller krav baserade på svensk lag och branschriktlinjer inom livsmedelssäkerhet och djurskydd.
- Råvaror som producerats enligt produktionsreglerna på Grundnivå betecknas "Grundcertifierade råvaror/produkter".

SIGILLNIVÅ

- Innehåller alla krav som ingår i Grundnivån plus högre krav inom livsmedelssäkerhet, djuromsorg och miljöansvar.
- Råvaror som producerats enligt produktionsreglerna på Sigillnivån betecknas "Sigillråvaror/-produkter".

TILLVALSMODULERNA

- Innehåller mer långtgående åtaganden inom områdena djuromsorg och miljöansvar.
- Tillvalsmodulerna till Grundnivån kräver grundcertifiering. Tillvalsmodulerna till Sigillnivån kräver Sigillcertifiering.

KOMPLETTERINGSMODUL

Certifiering enligt en Kompletteringsmodul är möjligt oberoende av annan certifiering. Kompletteringsmodulen för arbetsvillkor omfattar arbetsmiljö, arbetsrätt och boende.

IP ALLMÄNNA VILLKOR - RAMVERKET FÖR CERTIFIERINGEN

Ramverket IP Allmänna Villkor beskriver bland annat vilka krav som finns på certifieringsorganen, hur en revision ska genomföras och allmänna krav på företag som ska certifieras. En sammanfattning av IP Allmänna Villkor finns längst bak i denna regelhandbok.

REGELHANDBOKENS OMFATTNING

Anslutning till standarden är frivillig. Reglerna gäller generellt för all verksamhet inom företaget som berör den certifierade produktionen.

REFERENSDOKUMENT

Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/2013 av den 26 oktober 2016 om skyddsåtgärder mot växtskadegörare, ändring av Europaparlamentets och rådets förordningar (EU) nr 228/2013, (EU) nr 652/2014 och (EU) nr 1143/2014 samt om upphävande av rådets direktiv 69/464/EEG, 74/647/EEG, 93/85/EEG, 98/57/EEG, 2000/29/EG, 2006/91/EG och 2007/33/EG (EUT L 317, 23.22.2016, s. 4-104).

EXTERN REVISION AV PRODUKTIONEN PÅ FÖRETAGET

Vartannat år kommer en ordinarie, förannmäld revision att genomföras på plats i produktionen. Revisionen omfattar granskning av dokumentation, till exempel skriftliga rutiner och journaler samt inspektion av anläggningar och djur. Mer information om olika typer av revisioner finns längst bak i denna regelhandbok och i IP Allmänna Villkor.

EGENREVISION

Egenrevision ska genomföras varje år. Det innebär att gällande produktionsregler går igenom och eventuella avvikelser noteras i en åtgärdsplan. Avvikelser åtgärdas snarast. Egenrevision ska göras även om det inte finns några avvikelser. De år revision inte sker på plats kontrolleras egenrevision av certifieringsorganet, så kallad **administrativ revision**.

STÖDMATERIAL

I vissa regler finns en hänvisning till stödmaterial som finns tillgängligt på www.sigill.se/omraden-och-regler/frukt-och-gront/stodmaterial/. Detta material är frivilligt att använda.

GODKÄND REVISION OCH SANKTIONER

För godkänd revision krävs att alla eventuella avvikelser har åtgärdats. Om revisionen inte blir godkänd inom utsatt tid blir företaget avstängt och i sämsta fall uteslutet. Mer information om sanktioner och hur de hanteras, finns längst bak i denna regelhandbok samt i IP Allmänna Villkor.

FÖRETAGETS ÅTAGANDEN

Ett företag som är certifierat enligt IP-standarden har följande åtaganden:

- Relevanta lagar och förordningar ska följas i den certifierade verksamheten.
- Produktionsregler som gäller för den certifierade verksamheten samt bestämmelser i IP Allmänna Villkor ska följas. Vid certifiering som omfattar odling innebär det att produktionsreglerna ska följas på all mark som ingår i växtföljden, (även vid arrende eller kontraktsodling), om inte annat anges i regelhandboken.
- Om verksamheten är tillstånds- eller anmälningspliktig ska kopia på tillstånd/anmälan kunna uppvisas vid revision.
- Ta del av och följ förändringar i produktionsregler eller bestämmelser i IP Allmänna Villkor som Sigill Kvalitetssystem AB meddelar.
- Ansvara för att tjänsteleverantörer får information om kraven och åtar sig att uppfylla reglerna.
- Ansvara för att mark, byggnader, maskiner etc. som används i den certifierade verksamheten uppfyller reglerna även om ägaren inte är det certifierade företaget.
- Medverka vid och underlätta så att revisioner kan genomföras i verksamheten, vilket också gäller oanmälda revisioner.
- Att till certifieringsorganet anmäla alla planerade förändringar i företaget som kan ha betydelse för certifieringen (t.ex. ägarbyte och utvidgning av verksamheten).
- Anmälan till certifieringsorganet om företaget tvingats göra en återkallelse av en produkt.
- Godkänner att certifieringsorganet lämnar alla uppgifter om företaget som har betydelse för certifieringen och IP-standardens trovärdighet till Sigill Kvalitetssystem AB.

ÖPPENHET

Uppgifter om de certifierade företagen, t.ex. namn- och adressuppgifter publiceras på Sigill Kvalitetssystem AB:s hemsida, www.sigill.se, när företaget gett sitt samtycke.

RÖDA PUNKTER är markerade med en röd oval. Det är regler som är särskilt viktiga för livsmedelssäkerhet, spårbarhet och miljöansvar och därmed IP-standardens värdegrund. Avvikelse på regler med röda punkter ses som särskilt allvarliga för trovärdigheten och kan leda till avstängning eller utestlutning.

NY! **NYA REGLER** och regler som väsentligen förändrats är markerade med **NY!** i handboken.

STÖDMATERIAL finns på www.sigill.se/omraden-och-regler/frukt-och-gront/stodmaterial

0 EGENREVISION OCH RISKBEDÖMNING LIVSMEDELSSÄKERHET

Regelbunden egenrevision ingår i certifieringen och bidrar till IP-standardens trovärdighet.

			UPPFYLLS REGELN?		
	KONTROLLPUNKT	VERIFIERINGSKRAV	JA	NEJ	EJ REL
0.1 	Egenrevision mot de kontrollpunkter i IP Sigill Frukt & Grönt som certifieringen omfattar ska genomföras årligen.	Daterad och signerad checklista och åtgärdsplan finns.			
0.2 NY! 	På uppmaning av certifieringsorganet ska underlag för administrativ revision skickas in.	Dokumentation enligt ett av alternativen nedan har skickats inom utsatt tid. a) Ifylld, daterad och signerad checklista enligt 0.1. ELLER b) Daterad och signerad åtgärdsplan enligt 0.1 samt - journal för växtnäring enligt 2.7 - inventarielista för växtskyddsförråd enligt 2.15 - sprutjournal enligt 2.22.1			
0.3 	Företagets produktionsprocesser ska beskrivas i ett flödesschema som täcker alla arbetsmoment och all användning av insatsvaror. Flödesschemat ska uppdateras vid förändringar i verksamheten och datum för detta ska noteras. <i>OBS! Om mallen för flödesschema används ska det göras tydliga markeringar i schemat, som visar vad som överensstämmer med den verksamhet som bedrivs på företaget.</i> <i>Se mall Bilaga 1.</i>	Ett uppdaterat flödesschema finns.			
0.4 	Företaget ska göra en bedömning av eventuella risker för livsmedelssäkerheten som finns i verksamheten utöver det som kontrollpunkterna i regelhandboken omfattar. Risker som identifieras ska dokumenteras och åtgärdas och/eller förebyggas med lämpliga åtgärder. Riskbedömningen ska uppdateras vid förändringar i verksamheten och datum för detta ska noteras. <i>Flödesschemat kan användas som hjälp för att identifiera risker, se punkt 0.3.</i>	Identifierade risker och åtgärder är dokumenterade.			

1 ODLINGSPLATSEN OCH BIOLOGISK MÅNGFALD

Riskbedömning av odlingsplatsen är en grundförutsättning för en säker produktion. Resultatet från riskbedömningen används som ett verktyg för att bestämma hur produktionen ska bedrivas och vad som ska odlas på platsen. Vid en sådan riskbedömning är en karta över verksamheten ett bra hjälpmedel. En skyddszon mot vattendrag minskar risken för läckage av fosfor och växtskyddsmedel till vatten. Biologisk mångfald är en självklar del av IP-standarderna och främjande av mångfalden ger mycket tillbaka till odlingen i form av fler nyttodjur och ökad pollinering.

			UPPFYLLS REGELN?		
	KONTROLLPUNKT	VERIFIERINGSKRAV	JA	NEJ	EJ REL
1.1 	<p>En dokumenterad riskbedömning ska genomföras för all mark som tas i bruk för certifierad produktion samt för befintlig mark som redan brukas om verksamheten eller förutsättningarna förändras.</p> <p>I riskbedömningen ska hänsyn tas till risker för livsmedelssäkerheten och miljön och den ska omfatta minst följande:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tidigare verksamhet på platsen (se även punkt 2.3 om användningen av avloppsslam och fraktioner från enskilda avlopp). - Den nya verksamhetens påverkan på angränsande produktion och omgivande miljö. <p>Om det finns tvivel om platsens lämplighet ska ytterligare undersökningar göras, t.ex. genom kompletterande analys av jord.</p> <p><i>Observera risker för höga halter av kadmium i speciellt potatis och andra rotfrukter.</i></p>	<p>En skriftlig bedömning finns som visar att marken lämpar sig för de aktuella grödorna.</p>			
1.2 Gäller endast frilandsodling av: - Bär - Frukt - Grön-saker	<p>Säkerhetsavstånd till vägar ska finnas vid odling av grödor som har ätliga delar ovan mark.</p> <p>Säkerhetsavståndet ska minst vara:</p> <ol style="list-style-type: none"> a) 50 meter till Europaväg. b) 20 meter till riksväg (väg med 1- eller 2-siffriga nummer). c) Om det finns en skyddande barriär/skyddshäck kan mindre avstånd tillåtas. <p>Undantag gäller för odling av konservärt.</p>	<p>Lämpligt avstånd kan bekräftas via karta eller inspektion.</p>			

	KONTROLLPUNKT	VERIFIERINGSKRAV	UPPFYLLS REGELN?		
			JA	NEJ	EJ REL
1.3.1	<p>En karta (kan utgöras av SAM-karta) som visar var verksamhet bedrivs och viktiga objekt som företaget måste ta hänsyn till i sin verksamhet ska finnas.</p> <p>Kartan ska innehålla</p> <ul style="list-style-type: none"> - produktionsplatser som bruknings-/ gårdscentrum, växthus och packlokal, växtodlingsskifte/ odlingskvarter, beten och betesmarker - miljö känsliga objekt (skyddsobjekt) som öppet vatten (vattendrag som är vattenförande hela året) - platser som omfattas av skydds- och skötselåtgärder (landskapselement, biotoper och vilda växter och djur) - vattentäkter (även inom 12 meter på grannens areal) - dammar och mägerhål. <p>Om verksamheten är koncentrerad till ett mindre område, räcker det att komplettera situationsplanen med de uppgifter som anges i kravet.</p> <p>De beteckningar/namn som anges på kartan ska överensstämma med uppgifter i odlingsplan, odlingsjournaler och journaler för utförd växtskyddsbehandling.</p>	En uppdaterad och aktuell karta som är relevant för verksamhetens produktionsplatser finns.			

			UPPFYLLS REGELN?		
	KONTROLLPUNKT	VERIFIERINGSKRAV	JA	NEJ	EJ REL
<p>1.4.1</p> <p>S</p> <p>Gäller ej: - Växthus</p>	<p>I s.k. nitratkänsliga områden ska åtgärder för att minska läckage av växtnäring till vattendrag vidtas.</p> <p>Som vattendrag räknas bäck, å, flod, älv, kanal eller damm.</p>	<p>Någon av följande åtgärder har genomförts:</p> <p>a) En minst 6 m bred skyddszon har anlagts utmed sjöar och vattendrag som är vattenförande hela året. Skyddszonen har:</p> <ul style="list-style-type: none"> - etablerats senast 30:e juni - insätts med fröblandning som innehåller minst 15 viktprocent blommande örter, som gynnar pollinerare, enligt dokumentation på t.ex. leveranssedlar. OBS! Max 15 viktprocent får vara vallbaljväxter (för att undvika överskottet av kväve i marken). - inte gödslats med stall- eller mineralgödsel efter etablering - inte putsats eller skördats före 1 juli (gäller flerårig skyddszon). <p>b) Anpassade skyddszoner (sammanlagt minst 0,1 ha, varje enskild anpassad skyddszon ska vara minst 100 kvm), har anlagts på erosionsbenägen mark, eller mark som löper risk att översvämmas (t.ex. mark i anslutning till ytvattenbrunnar eller svackor på åkermark). Skyddszonen har:</p> <ul style="list-style-type: none"> - etablerats senast 30:e juni - insätts med fröblandning som innehåller minst 15 viktprocent blommande örter, som gynnar pollinerare, enligt dokumentation på t.ex. leveranssedlar. OBS! Max 15 viktprocent får vara vallbaljväxter (för att undvika överskottet av kväve i marken). - inte gödslats med stall- eller mineralgödsel efter etablering - inte putsats eller skördats före 1 juli (gäller flerårig skyddszon). <p>c) Våtmark har anlagts nedströms odlingsplatsen så att avrinnande vatten från odlingen helt eller delvis kan passera våtmarken, detta har markerats på en karta.</p> <p>d) En fosfordamm har anlagts nedströms odlingsplatsen så att avrinnande vatten från odlingen helt eller delvis kan passera fosfordammen, detta har markerats på en karta.</p> <p>e) Spridning med markförbättringsfibrer har skett på åkermark med 20 - 60 ton markförbättringsfibrer/ha beroende på typ av mark. Dokumentation finns i form av t.ex. faktura.</p> <p>f) Strukturalkning har skett på lerjord (minst 25% lerhalt) med minst 6 ton strukturalk/ha. Dokumentation finns i form av t.ex. faktura.</p> <p>g) Kalkfilterdiken med strukturalk har anlagts på lerjordar (minst 25% lerhalt).</p>			

			UPPFYLLS REGELN?		
	KONTROLLPUNKT	VERIFIERINGSKRAV	JA	NEJ	EJ REL
<p>1.5.1</p> <p>S</p>	<p>Miljöer som är extra viktiga för den biologiska mångfalden ska skyddas från skada. Undantag från regeln medges om dispens kan uppvisas från berörd myndighet för att utföra ingrepp på en miljö.</p> <p><i>Åtgärder som kan orsaka skada är t.ex.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - schaktning, utfyllnad och grävning - deponering av jordmassor, gödsel eller större mängder sten - spridning av växtskyddsmedel och gödselmedel för nära intill miljön - avverkning av träd i allé - nedläggning av dränering/täckdikning som dränerar diket eller våtmarken. - underhållsrensning av diken under april-juni som kan skada groddjur och fåglar - plöjning så nära diken och små vatten att erosion uppstår - grävning som skadar alléträd eller äldre träds rötter - skadlig körning över eller för nära biotopskyddade områden. 	<p>a) Om nedanstående naturelement/miljöer förekommer finns de markerade på kartan enligt 1.3.1</p> <ul style="list-style-type: none"> - alléer (inklusive rotsystem) - enstaka träd på jordbruksmark - källor med omgivande våtmark - småvatten och våtmarker (inklusive vattendrag och öppna diken som inte är anlagda vägdiken) - odlingsrösen - pilevallar - stenmurar - åkerholmar. <p>b) Arbetsätt tillämpas för att skydda de aktuella miljöerna.</p>			
<p>1.6.1</p> <p>Gäller ej: • Växthus</p> <p>S</p>	<p>Åtgärder för att främja den biologiska mångfalden ska vidtas. Åtgärder ska väljas från listan "Åtgärder för biologisk mångfald". Minst 3 olika åtgärder ska vidtas och åtgärder ska väljas från minst 2 olika kategorier. Se www.sigill.se</p>	<p>Dokumentation och inspektion visar att åtgärder vidtagits enligt nedan:</p> <ul style="list-style-type: none"> - mindre än 10 ha minst 7 poäng - 10-60 ha minst 11 poäng - över 60 ha minst 15 poäng. <p>Antalet ha är här den areal som odlas med certifierad gröda innevarande år.</p>			

2 ETABLERING OCH ÅTGÄRDER I VÄXANDE GRÖDA/KULTUR

Reglerna omfattar utsäde och plantmaterial, gödselmedel och spridning av gödsel, vatten och användning av växtskyddsmedel. Rätt val och en god hantering av gödselmedel, växtskyddsmedel och vatten är avgörande faktorer för en säker produktion av frukt, bär, grönsaker och rotfrukter. En journal över utförda åtgärder gör det möjligt att utvärdera vilka resultat som uppnåtts och är nödvändig för att kunna spåra och felsöka om det uppstår kvalitetsproblem i produktionen. Inköp av friskt förökningsmaterial, dokumenterad växtodlings- och gödslingsplan, säker förvaring av gödsel, skyddsavstånd vid spridning av gödsel och vid växtskyddsbehandlingar samt att arbeta enligt principerna för integrerat växtskydd är exempel på åtgärder som bidrar till att säkerställa produktionens ansvar för livsmedelssäkerhet och miljöansvar. All användning av bekämpningsmedel ska motiveras och i första hand ska biologisk bekämpning tillämpas.

			UPPFYLLS REGELN?		
	KONTROLLPUNKT	VERIFIERINGSKRAV	JA	NEJ	EJ REL
UTSÄDE OCH PLANTMATERIAL					
2.1 	Endast GMO-fria kulturer får odlas och hanteras på företaget. Dokumentation som styrker detta ska sparas i 5 år.	Intyg, eller annan dokumentation (till exempel fakturor, leveranssedlar eller en skriftlig försäkran) finns, som visar att frö, annat utsäde och plantmaterial är GMO-fritt.			
2.2	Förvaring, hantering och användning av betat utsäde ska ske på ett säkert sätt så att kontaminering undviks.	a) Förvaring och hantering sker åtskilt från färdiga produkter. b) Förvaring sker i tätt, oskadat emballage med märkning som tydligt visar att utsädet är betat.			
2.2.1 	Inköpt förökningsmaterial: fröer, sticklingar, plantor, potatisutsäde, lökar, knölar etc., ska uppfylla krav på sundhet och äkthet samt vara fritt från allvarliga skadegörare. Vid utfärdande/ändring av växtpass ska informationen sparas i minst 3 år efter att plantan/växten köpts in eller lämnat odlingen.	a) Växtpass finns för det fröer, plantmaterial och växter som omfattas av EU-förordningen 2016/2031. b) Certifikat/intyg/märkning finns som visar att fröutsäde är godkänt för saluföring. c) Certifikat för potatisutsäde finns.			
2.2.2 Gäller endast: • Potatis	Egenförökat potatisutsäde från samma certifierade parti får användas under högst 3 säsonger.	Korrekt omloppstid framgår i växtodlingsplanen och/-journaler för det förökningsmaterial som används.			
2.2.3 	Inköpt plantmaterial ska vara certifierat, avseende kvalitet och förekomst av skadegörare, för bär- och fruktplantor. Undantag gäller för sorter där certifierat plantmaterial inte finns att tillgå. <i>Observera att plantmaterial med CAC-kvalitet inte räknas som certifierat.</i>	Dokumentation finns som visar att inköpt plantmaterial är certifierat.			

			UPPFYLLS REGELN?		
	KONTROLLPUNKT	VERIFIERINGSKRAV	JA	NEJ	EJ REL
2.2.4 Gäller endast: • Jordgubbar	Maximalt två generationer jordgubbsplantor får användas efter inköp av certifierat plantmaterial.	Noteringar finns i växtodlingsplan och/- journaler om angiven omloppstid för certifierat förökningsmaterial.			
GÖDSELMEDEL					
2.3 S	Fraktioner från enskilda avlopp eller avlopps slam ska inte användas i växtföljden. Förbudet gäller även färdiga jordblandningar där dessa komponenter ingår. För mark som tidigare gödslats med fraktioner från enskilda avlopp eller avlopps slam gäller en karenstid på 5 odlingssäsonger utan tillförsel av slam eller avloppsfraktioner innan den kan brukas för certifierad produktion.	Skriftlig försäkran finns som visar att kravet uppfylls.			
2.4	Mineralgödsel och andra gödselmedel, t.ex. aska, med lågt kadmiuminnehåll ska användas. Tillåtet innehåll är max - 12 mg Cd per kg P i NP- och NPK-produkter. - 30 mg Cd per kg P i P- och PK-produkter. <i>OBS! Gäller ej stallgödsel.</i>	Dokumentation, t.ex. intyg från leverantören, finns som visar att endast tillåtna produkter används.			
2.4.1 S	Biogödsel och rötresters som används ska uppfylla kvalitetskraven enligt bilaga 2. <i>OBS! Gäller ej för biogödsel och rötresters från enbart stallgödsel och skördeprodukter från växtodling.</i>	Dokumentation finns, som visar att biogödsel och rötresters som används uppfyller kraven. Ett exempel på sådan dokumentation är certifikat enligt SPCR 120, anläggningsskatt A.			
2.5 S	Om organiska gödselmedel används ska en bedömning av riskerna för livsmedelssäkerheten och för spridning av växtsjukdomar och ogräs göras. Nödvändiga åtgärder för att förhindra eventuella risker ska vidtas.	a) Riskbedömning av de organiska gödselmedel som används, har skett. Om känsliga produkter odlas (grödor med ätliga delar ovan mark), är riskbedömningen skriftlig. b) Dokumentation finns över eventuella åtgärder som vidtagits.			

			UPPFYLLS REGELN?		
	KONTROLLPUNKT	VERIFIERINGSKRAV	JA	NEJ	EJ REL
<p>2.6</p> <p>Gäller endast:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Friland • Växthus <p>S</p>	<p>Vid odling av sallatsgrödor: isbergssallat, spenat, rucola etc., ska förebyggande åtgärder vidtas, så att höga halter av nitrat undviks.</p>	<p>Gödslingsplan och odlingsdokumentation visar att kravet beaktas.</p>			
<p>2.7</p> <p>S</p>	<p>All tillförsel av växtnäring inkl. bevattning med växtnäring och/eller bladgödsling till jord och växter ska journalföras enligt följande:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Om växtnäring tillförs genom bredspridning vid odling i markbädd ska datum, typ och mängd av gödsel antecknas. - Om växtnäring tillförs via bevattningssystemet ska datum för tillredning av stamlösning och recept antecknas eller refereras till. - Om växtnäring är inblandat i substratet vid plantering i krukor ska anteckningar finnas om total mängd substrat, mängd och typ av gödsel, datum för leverans av substratet eller plantering samt till vilka kulturer det använts. 	<p>Journaler finns för all användning/tillförsel av växtnäring för alla kulturer/avdelningar/skiften eller motsvarande enligt kravet.</p>			
<p>2.8</p> <p>S</p> <p>Gäller endast:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Växthus 	<p>Odlingsjournalerna för växthus ska omfatta följande uppgifter:</p> <ul style="list-style-type: none"> - växthus, avdelning eller motsvarande - odlingsyta, bruttoareal eller nettoodlingsyta (m²) - kultur (svenskt och/eller finskt namn, krukor/plantor per ytenhet och ange sort som gängse inregistrerat sortnamn/handelsnamn) - frö, sticklingar och plantor - sort - tidpunkt för sådd alt. plantering (för sådd/plantering i omgångar under säsong journalföra varje omgång för sig alt. ha sådd-/planteringsschema med angivande av eventuella avvikelser) - växtnäringstillförsel. 	<p>a) Odlingsjournaler finns och uppfyller kravet. b) Beteckning för växthus, avdelning eller motsvarande överensstämmer med karta över anläggningen.</p>			
SPRIDARUTRUSTNING FÖR GÖDSEL					
<p>2.9</p>	<p>Utrustning för spridning av mineralgödselmedel ska regelbundet underhållas och kontrolleras avseende spridningsbild och spridningsmängd.</p>	<p>Dokumentation finns som visar att kontroll och underhåll har skett, t.ex. i journal för kontroll och kalibrering, i enlighet med kravet.</p>			

			UPPFYLLS REGELN?		
	KONTROLLPUNKT	VERIFIERINGSKRAV	JA	NEJ	EJ REL
2.10	Utrustning för spridning och styrning av näringslösning ska underhållas, kontrolleras och kalibreras regelbundet. Instrument som används av företaget för egen kalibrering ska årligen kalibreras mot en referens. Om kalibreringsvätskor används ska dessa förnyas varje år.	<p>a) Företaget kan redogöra för vilka rutiner som finns för att kontrollera utrustningens tillförlitlighet avseende mätning och styrning mot Lt, pH samt fasta blandningsförhållanden.</p> <p>b) Dokumentation, t.ex. i journal för underhåll och kalibrering, som visar att kalibrering sker i enlighet med kravet finns.</p>			
SPRIDNING AV GÖDSEL					
2.10.1 Gäller endast: • Bär • Frukt • Friland • Potatis	<p>All odlingsmark som ingår i växtföljden där certifierad produktion sker ska karteras minst vart 10:e år. Analyser för pH, växttillgängligt (t.ex. AL-metoden) P, K, Ca och Mg för mark som ingår i den certifierade verksamheten ska genomföras. Provtagningen ska ske på ett sätt som säkerställer tillförlitligt resultat genom att provtagningspunkterna fördelas jämt över marken och att analyserna sker på ett ackrediterat laboratorium.</p> <p>Karteringen får delas upp över 5 år, dvs. hela arealen ska vara karterad inom en femårsperiod.</p> <p>Undantag från regeln gäller för</p> <ul style="list-style-type: none"> - ny odlingsmark som tas i produktion (max 2 år). - mark med extensiv produktion (utmarker och ogödslad mark). - tillfälliga arrenden (max 3 år). - specialgrödor som karteras med andra provtagnings- och analysmetoder. 	<p>a) En grundkartering är genomförd minst vart 10:e år för den odlingsmark som ingår i den certifierade verksamheten.</p> <p>b) Analysresultat finns.</p>			
2.10.2 Gäller endast: • Bär • Frukt • Friland • Potatis	<p>En växtodlings- och gödslingsplan för kommande säsong ska finnas och tillförd mängd gödsel ska anpassas till odlingens behov och platsens förutsättningar.</p> <p>Växtodlings- och gödslingsplanen ska sparas i minst 5 år eller för den tidsperiod som motsvarar en hel växtföljd om denna är längre än 5 år.</p> <p>Undantag från kravet på gödslingsplan gäller för ledningstalsstyrd gödsling. Istället ska recept på näringslösningar uppvisas.</p>	<p>En växtodlings- och gödslingsplan finns och innehåller följande uppgifter per skifte/odlingsplats:</p> <ul style="list-style-type: none"> - årets växt och sort - behov av växtnäring och kalk - markkartering och markens skattade växtnäring-sleverans under säsong (långsiktig leverans från organisk gödsel) - planerad giva av N, P och K i mineralgödsel, stallgödsel och/eller andra organiska gödselmedel. 			

	KONTROLLPUNKT	VERIFIERINGSKRAV	UPPFYLLS REGELN?		
			JA	NEJ	EJ REL
<p>2.10.3</p> <p>Gäller endast:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bär • Frukt • Friland • Potatis <p> <i>Rekommendationer finns bl.a. för potatis.</i></p>	<p>Nationella kontrollmyndighetens rekommendationer för gödsling och kalkning ska utgöra maximal giva för de grödor där rekommendationer finns. Eventuella avsteg ska kunna motiveras och styrkas av analys eller annan dokumenterad behovsbedömning.</p>	<p>Underlag finns för använd kvävegiva som baseras på:</p> <ul style="list-style-type: none"> - förfrukt - mullhalt - mineralisering - årsmån - grödans utveckling - förväntad skörd och eventuella kvalitetskrav t.ex. proteinhalt. 			
<p>2.10.4</p>	<p>Stallgödsel och andra organiska gödselmedel får inte tillföras i en större mängd än vad som motsvarar 22 kg totalfosfor per hektar spridningsareal, beräknat som ett genomsnitt under en sammanhängande, löpande femårsperiod.</p> <p>Om marginalerna för spridningsareal är uppenbart små, ska grundläggande uppgifter om total mängd gödsel med korrigering för in- resp. utförsel, samt innehåll av fosfor (schablonvärden), kunna redovisas.</p>	<p>a) Rutin finns för hur man uppfyller kravet på maximal fosforgiva.</p> <p>b) Vid små marginaler för spridningsareal finns beräkningar som visar att kravet uppfylls.</p>			
<p>2.10.5</p>	<p>Vid spridning av stallgödsel och/eller andra organiska gödselmedel ska tillräckligt stor spridningsareal utnyttjas under en sammanhängande femårsperiod.</p>	<p>Spridning av gödsel fördelas över hela eller tillräckligt stor spridningsareal under en sammanhängande femårsperiod.</p>			
<p>2.10.6</p>	<p>Gödsel får inte spridas så att skada uppstår på miljö-, kultur- eller naturvärden.</p>	<p>a) Spridning av gödsel sker så att det inte hamnar utanför odlingsmark.</p> <p>b) Spridning av gödsel sker inte på ett sätt som skadar natur- och kulturvärden på ängs- och betesmark.</p>			
<p>2.10.7</p>	<p>Skyddsavstånd vid gödselspridning ska hållas till sjöar och vattendrag som är vattenförande hela året.</p> <p>Följande avstånd ska hållas:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 2 m om precisionsgödsling tillämpas med rampspridare, släpslangspridare, radgödsling, droppbevattning. - 6 m i alla andra fall. <p>Avståndet ska mätas från strandlinjen vid högvatten och ska markeras på en (fält)karta.</p>	<p>a) En (fält)karta finns med markerade avstånd.</p> <p>b) Ett arbetssätt tillämpas som säkerställer att avstånden hålls.</p>			

			UPPFYLLS REGELN?		
	KONTROLLPUNKT	VERIFIERINGSKRAV	JA	NEJ	EJ REL
2.10.8	Stallgödsel och andra organiska gödselmedel ska spridas vid lämpliga tider under året ur miljösynpunkt.	Rutiner finns som säkerställer att kravet uppfylls.			
2.10.9	Stallgödsel och andra organiska gödselmedel ska brukas inom lämpliga tider under året ur miljösynpunkt.	Rutiner finns som säkerställer att kravet uppfylls.			
LAGRING AV GÖDSELMEDEL					
2.10.10	Rutiner ska finnas för säker hantering av gödsel så att inte livsmedelssäkerheten riskeras.	Hantering och lagring av gödsel sker väl åtskilt från plantor och livsmedel.			
2.10.11	Mineralgödsel ska lagras/hanteras så att näringsläckage till omgivningen inte uppstår.	Mineralgödsel lagras/hanteras i täta behållare, emballage och/eller utrymmen samt eventuellt spill omhändertaras utan dröjsmål.			
2.10.12	Lagring av stallgödsel och andra organiska gödselmedel ska ske på ett säkert sätt för miljö, människor och djur.	Inspektion ska visa att lagringsutrymme(n)/ gödselbrunn för stallgödsel och andra organiska gödselmedel är: a) tätt och utformat så att läckage inte sker b) tillräckligt stort för verksamhetens behov c) utrustat med ett tätt stängsel eller ett stabilt lock om kanten ligger mindre än 1,20 m ovanför marken samt att höjden på stängslet är anpassat till snöförekomst och eventuell ramp i anslutning till gödselbrunnen. d) utrustat med stabilt svämtäcke eller täckning på urin- och flytgödselbehållare om företaget har fler än 10 djurenheter e) täckt vid påfyllning av gödselbrunn om företaget har fler än 10 djurenheter.			
2.10.13	Lagringskapaciteten för stallgödsel ska vara tillräcklig för den produktion som bedrivs. Vid förändring av produktionen ska lagringskapaciteten anpassas till detta.	Att lagringskapaciteten är tillräcklig kan styrkas med en dokumenterad beräkning. I beräkningen ingår följande parametrar: - Djurslag, antal djur, foderstat, uppfödningssystem, strömedel etc. - Vattentillskott från disk, rengöring och spill. - Tillförsel från nederbörd och dränering.			

			UPPFYLLS REGELN?		
	KONTROLLPUNKT	VERIFIERINGSKRAV	JA	NEJ	EJ REL
VATTEN					
2.11 S	<p>En årlig riskbedömning, avseende produktsäkerhet, ska göras för allt vatten som används till</p> <ul style="list-style-type: none"> - bevattning, med eller utan växt-näring, inklusive recirkulerat bevattningsvatten - spridning av växtskyddsmedel - tvättning av färdiga produkter eller annan användning där vatten kommer i kontakt med gröda och/eller färdig produkt. <p><i>Riskbedömningen ska vara dokumenterad och visa vilka risker som beaktats samt eventuella åtgärder som har vidtagits/behöver vidtas.</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> a) Risker för förorening/kontaminering av produkten ska bedömas för alla vattenkällor och situationer där vatten används. b) Bedömningen ska göras i relation till den färdiga produktens egenskaper och användningsområde(n) samt beakta teknik och utrustning för spridning av vatten. c) Riskbedömningen är dokumenterad och visa vilka risker som beaktats, samt om det finns behov av åtgärder som kan eliminera identifierade risker. d) Den årliga genomgången och uppdateringen av riskanalysen bekräftas skriftligt, med datum och signatur av ansvarig person. 			
2.12 S	<p>Vatten som används i produktionen ska analyseras så ofta som riskbedömningen kräver (se punkt 2.11) och dokumenteras. Oacceptabla resultat ska åtgärdas. Nationella föreskrifter och gränsvärden för vattenkvalitet ska beaktas.</p>	<ul style="list-style-type: none"> a) Eventuella analysresultat finns. b) Rutiner finns för hantering av mikrobiella föroreningar vid analys. c) Dokumentation visar att oacceptabla resultat åtgärdats. 			
2.12.1 S	<p>Uttag av bevattningsvatten ska ske på ett hållbart sätt, dvs. på ett sätt som inte skadar allmänna eller enskilda intressen.</p> <p><i>Med allmänna intressen menas främst påverkan på den omgivande miljön i stort, t.ex. att kontakt mellan olika vattensystem skärs av (klippas av), stor minskning av vattennivåer eller vattenflöden, eller blottläggning av botten. Med enskilda intressen menas enskilda individer eller företags vattentillgång, t.ex. grannars uttag av vatten.</i></p>	<p>Att vattenuttag sker på ett hållbart sätt kan dokumenteras, alternativt finns anmälan om vattenuttag till myndigheter eller tillstånd för vattenuttag.</p>			
2.12.2 Gäller endast: • Växthus S	<p>Odlingsytor med en dränering som överstiger 20 % på årsbasis ska ha ett system för recirkulering av dräneringsvattnet. Kontroll av att systemet håller tätt ska ske minst en gång per år.</p> <p>Undantag gäller då odling inte sker i substrat och vare sig växtnäring eller växtskyddsmedel vattnas ut.</p>	<ul style="list-style-type: none"> a) Underlag finns för hur andelen dräneringsvatten beräknats om det inte är uppenbart att dräneringen är mindre än 20 %. b) Rutin för kontroll av att systemet är tätt kan redovisas. 			

			UPPFYLLS REGELN?		
	KONTROLLPUNKT	VERIFIERINGSKRAV	JA	NEJ	EJ REL
2.12.3 Gäller endast: • Växthus S	Om växtskyddsmedel vattnas ut till grödan ska dräneringsvattnet recirkuleras alternativt renas från kemikalier innan det släpps ut. Kontroll av att systemet håller tätt ska ske minst en gång per år.	a) Rutin för kontroll av att systemet är tätt kan redovisas. b) Om vattnet inte recirkuleras finns en fungerande metod för att rena vattnet från kemikalier innan det släpps ut.			
VÄXTSKYDD					
2.13 S	Enbart växtskyddsmedel som är registrerade och godkända nationellt för yrkesmässigt bruk (klass 1L och 2L) får användas. Användningen ska följa anvisningar på etikett, där även de användningsvillkor som finns kopplade till godkännandet framgår. Vid UPMA*, dispenser och försökstillstånd ska de villkor som är kopplade till dessa följas. <i>*Utvidgning av produktgodkännande för mindre användningsområde eller s.k. minor use.</i>	a) Lista/databas med nationellt godkända preparat finns. b) Journal för växtskyddsbehandlingar visar att kravet uppfylls.			
2.14 S	Växtskyddsmedel som används för yrkesmässigt bruk (klass 1L och 2L) ska förvaras på ett säkert sätt för människor, djur och miljö. Vid om- och nybyggnation ska hyllor av icke absorberande material installeras. Endast personer med giltigt kunskapsbevis för användning av växtskyddsmedel ska ha tillgång till växtskyddsförrådet och ansvarar för de personer som vistas där i.	a) Förvaring/lagring av växtskyddsmedel sker i ett utrymme som - är låsbart - är frostfritt - har ventilation så att ackumulering av farliga ångor förhindras - är ljusst så att produktetiketter lätt kan läsas - säkerställer att ev. läckage/spill kvarhålls genom någon av följande åtgärder: • Täta golv med väggssocklar, trösklar och utan golvbrunn. • Placering av medel i behållare eller liknande anordningar, som kan kvarhålla ett läckage med 110 % kapacitet av den största förpackningens volym. b) Hyllor hålls rena och ytan på hyllplanen är av icke absorberande material. Om ytan på hyllplanen inte är täckt med icke absorberande material så förvaras växtskyddsmedelsförpackningar på brickor och/eller i backar som kvarhåller spill. c) Utrustning för omedelbar hantering av ev. spill finns, (absorberande medel, t.ex. sågspån, Absol® eller liknande), samt skyffel och behållare eller påse för uppsamling av avfallet. d) Flytande medel förvaras inte över fasta medel.			

	KONTROLLPUNKT	VERIFIERINGSKRAV	UPPFYLLS REGELN?		
			JA	NEJ	EJ REL
2.15 S	<p>Växtskyddsförrådet ska hållas i god ordning och lagret ska regelbundet inventeras. Inventarielistan ska hållas uppdaterad så att risken för förväxling mellan preparat minimeras.</p> <p>Det ska finnas aktuella säkerhetsdatablad tillgängliga för alla preparat som förvaras i förrådet.</p> <p>Avregistrerade preparat ska förvaras avskilt i förrådet och ha tydlig märkning där det framgår att de inte får användas. De ska avyttras inom den angivna anståndstiden/tidsfristen.</p>	<p>a) En inventarielista finns över innehållet i växtskyddsförrådet, som är uppdaterad minst 1 gång per år.</p> <p>b) Inventarielistan är daterad, signerad och innehåller uppgifter om produktnamn/handelsnamn, registreringsnummer samt kvantitet.</p> <p>c) Inventarielistan är avstämd mot aktuella uppgifter om godkända preparat från ansvarig myndighet eller annan betrodd källa.</p> <p>d) Aktuella säkerhetsdatablad för alla preparat som förvaras i förrådet är tillgängliga.</p>			
2.16 S	<p>Hantering av växtskyddsmedel ska ske på ett säkert sätt för människor, djur och miljö.</p>	<p>a) Hantering av växtskyddsmedel sker väl åtskilt från fodermedel, färska produkter och andra livsmedel.</p> <p>b) Stor försiktighet iakttas vid förflyttning av växtskyddsmedel från förråd till plats för påfyllning/tillredning av växtskyddsmedel.</p> <p>c) Risker för kontaminering av emballage, arbetsredskap, skördelådor, arbetskläder, gödselmedel etc. beaktas vid all hantering av växtskyddsmedel.</p> <p>d) Personer som hanterar växtskyddsmedel använder adekvat personlig skyddsutrustning när så krävs.</p>			
2.17.1	<p>Personer som utför behandling med växtskyddsmedel på företaget ska</p> <ul style="list-style-type: none"> - ha genomgått en utbildning om användning av växtskyddsmedel i en EES-stat eller Schweiz, samt - har kunskap om hur aktuella preparat får användas. <p><i>OBS! Kravet gäller också då en extern utförare/person har anlåtats att utföra växtskyddsbehandlingar (se punkt 2.18).</i></p>	<p>a) Giltigt tillstånd-/utbildningsbevis för personer som hanterar växtskyddsmedel finns.</p> <p>b) Personer som hanterar växtskyddsmedel känner till hur aktuella preparat får användas.</p>			
2.18 S	<p>Om någon utomstående anlitas för att utföra växtskyddsbehandlingar ska dokument finnas som visar att</p> <ul style="list-style-type: none"> - IP-standardens regler för användning av växtskyddsmedel har följts - utföraren godkänner att ta emot revision av relevanta delar i IP-standardens. 	<p>Ett skriftligt avtal med företaget/utföraren finns enligt kravet.</p>			
2.19.1 S	<p>En teknisk översyn av växtskydds-sprutan ska genomföras minst 1 gång per år (gäller även för växtskyddssprutor som är konstruerade för att bäras i sin helhet av den som sprutar t.ex. ryggsprutor, handhållna sprutor och duschflaskor). Datum för översynen ska dokumenteras.</p>	<p>a) Rutiner finns som säkerställer att kravet uppfylls.</p> <p>b) Det finns dokumentation med datum som visar att översyn har skett.</p>			

		UPPFYLLS REGELN?			
	KONTROLLPUNKT	VERIFIERINGSKRAV	JA	NEJ	EJ REL
2.19.2 S	<p>Växtskyddssprutor som används inom den certifierade produktionen ska minst vart tredje år genomgå funktionstest av auktoriserad funktionstestare. Kravet gäller alla växtskyddssprutor inkl. växthus-sprutor.</p> <p>Funktionstest gäller ej för växtskyddssprutor som är konstruerade för att bäras i sin helhet av den som sprutar t.ex. ryggsprutor, handhållna sprutor och duschflaskor.</p>	Det finns max 3 år gamla testprotokoll från funktionstest, utan markerade fel, för alla växtskyddssprutor som används.			
2.20 S	<p>Påfyllning av växtskyddsmedel samt ut- och invändig rengöring av växtskyddssprutan ska ske på ett säkert sätt enligt följande</p> <ul style="list-style-type: none"> - Påfyllning och/eller rengöring av växtskyddssprutan sker enligt något av nedanstående alternativ: <ul style="list-style-type: none"> • På en fungerande och tillräckligt stor biobädd eller på en plats med avlopp ut till biobädden. • På en tät och tillräckligt stor platta med uppsamling. • På biologisk aktiv mark. t.ex. i fält eller på en gräsmatta. Platsen varierar från gång till gång. - Om påfyllning/rengöring sker i fält, används en mobil påfyllningsutrustning med tank för vatten och förvaringsutrymme avsett för växtskyddsmedel. - Vid påfyllning och rengöring är skyddsavståndet minst 30 m till brunnar, diken, vattendrag och sjöar. Används platta med uppsamling eller biobädd är avståndet minst 15 m. - Påfyllning av vatten direkt från vattendrag, brunn eller liknande får endast göras med en separat pump, dvs. inte pumpen på växtskyddssprutan. <p>Biobäddar och plattor ska minst vara lika stora som sprutans bredd och längd i transportläge.</p>	Rutiner finns som säkerställer att kravet uppfylls.			
2.20.1	<p>Parkering av ej rengjord växtskyddsspruta ska ske på godkänd påfyllningsplats enligt punkt 2.20 eller, om växtskyddssprutan är tom, under tak.</p>	<p>a) Ej rengjord växtskyddsspruta är parkerad på godkänd påfyllningsplats.</p> <p>b) Tom växtskyddsspruta är parkerad under tak.</p>			

			UPPFYLLS REGELN?		
	KONTROLLPUNKT	VERIFIERINGSKRAV	JA	NEJ	EJ REL
JOURNALFÖRING					
2.21	<p>Utförda växtskyddsbehandlingar ska journalföras utan dröjsmål och finnas sparade på företaget i minst 3 år.</p> <p><i>OBS! Gäller även om behandlingen utförts av entreprenör.</i></p>	Noteringar i sprutjournal från varje behandling finns.			
2.22.1	<p>Sprutjournal för utförd växtskyddsbehandling ska innehålla uppgifter som bekräftar att hänsyn tagits till miljön och livsmedelssäkerheten:</p> <ul style="list-style-type: none"> - preparat (på samma sätt som det anges på preparatets etikett) - dos - tidpunkt: datum och klockslag - plats - vem som utfört behandlingen - syfte med behandlingen - karenstid - skördedatum (se också punkt 3.1 för detaljer). <p>Om bigiftiga preparat har använts tillkommer följande uppgifter:</p> <ul style="list-style-type: none"> - förekomst av blommande vegetation (gröda eller ogräs). - val av tidpunkt för behandling med hänsyn till pollinerande insekter. <p>Om behandling med växtskyddsmedel har utförts utomhus tillkommer följande uppgifter:</p> <ul style="list-style-type: none"> - temperatur- och vindförhållanden - skyddsobjekt - skyddsavstånd till skyddsobjekt - försiktighetsmått som iakttagits till skydd mot miljöpåverkan vid påfyllning och rengöring. <p><i>OBS! Uppgifter om karenstid och skördedatum kan alternativt föras i skördejournal el. likn. under förutsättning att plats och tidpunkt för växtskyddsbehandling kan spåras till sprutjournalen.</i></p>	Sprutjournal som innehåller fullständiga uppgifter finns.			

		UPPFYLLS REGELN?			
KONTROLLPUNKT	VERIFIERINGSKRAV	JA	NEJ	EJ REL	
FÖRSIKTIGHETSÅTGÄRDER					
2.23.1	Skyddsavstånd vid växtskyddsbehandlingar ska hållas för att skydda sjöar och vattendrag.	a) Noteringar i sprutjournal som visar att <ul style="list-style-type: none"> - minst 12 m skyddsavstånd hålls till vattentäkter - minst 6 m skyddsavstånd hålls till sjöar och vattendrag som är vattenförande hela året (räknat från strandlinjen vid högvatten) samt småvatten - minst 2 m skyddsavstånd hålls till dräneringsbrunnar/stenfickor och mindre diken - anpassade skyddsavstånd hålls mot vattentäkter, sjöar, vattendrag och omgivande mark (avståndet ska anpassas efter de omständigheter som råder på platsen när spridningen utförs. Observera att det anpassade skyddsavståndet aldrig kan bli mindre än de fasta skyddsavstånden som anges ovan). b) (Fält)karta finns med 12- och 6-meters skyddsavstånden markerade. c) Dräneringsbrunnar är täckta med hela lock och marken kring brunnarna (minst 2 m) är biologiskt aktiv genom täckning med halm eller annan växtlighet.			
INTEGRERAT VÄXTSKYDD					
2.24.1	Integrerat växtskydd ska tillämpas avseende växtföljder. Om odlingen avslutas före 15 juli och ingen avsalugröda ska etableras på platsen samma år så ska fånggröda/mellangröda sås efter avslutad odling så snart som möjligt vid gynnsamt så läge. <i>En god växtföljd är t.ex. minst 4-årig och omfattar grödor från olika växtfamiljer. Men beroende på kultur kan den behöva vara längre.</i>	a) Det finns sparade växtodlingsplaner för de senaste 7 åren. b) Allmänna rekommendationer om goda växtföljder för aktuell gröda/kultur följs. c) Motivering finns för avvikelser från allmänna rekommendationer.			
2.24.2	Insatser med växtskyddsmedel ska kunna motiveras och utföras vid optimal tidpunkt. <i>Motiv för behandling kan styrkas med hjälp av t.ex. växtskyddsbrev, rådgivning eller egna observationer gällande förekomst av skadedjur, nyttoinsekter, sjukdomar och ogräs.</i>	Dokumentation finns som motiverar växtskyddsåtgärder med växtskyddsmedel (kemiska eller biologiska).			

	KONTROLLPUNKT	VERIFIERINGSKRAV	UPPFYLLS REGELN?		
			JA	NEJ	EJ REL
2.24.3	Förebyggande växtskyddsåtgärder ska vidtas i odlingen för att minska förekomsten och konsekvensen av angrepp från skadegörare samt ogräs vilket innebär ett minskat behov av kemisk bekämpning. <i>EXEMPEL PÅ ÅTGÄRDER</i> - val av motståndskraftig sort - gynnande av nyttodjur.	Exempel på minst en relevant åtgärd som har vidtagits kan redovisas.			
2.24.4	Växtskyddande insatser ska baseras på fältprovtagning/inspektion eller prognos/ varning.	Åtgärder som kan betecknas som observation och övervakning av växtskadegörare har vidtagits och används för planering av växtskyddande insatser. <i>EXEMPEL PÅ ÅTGÄRDER</i> - mjöldaggsobservationer på plantor. - skorbvobservationer (skorbvvarningssystemet kan användas). - bankprov jämte en visuell observation för bedömning av skadedjur. - användning av prognos och varningssystem för jordfly, morotsfluga, lökbladmögel etc. - klisterkivor för övervakning av skadeinsekter.			
2.24.5	Effekten av växtskyddsarbetet ska följas upp.	Det finns rutiner att kontrollera effekten av växtskyddsarbetet som minst innehåller en relevant åtgärd. <i>EXEMPEL PÅ ÅTGÄRDER</i> - notering av behandlingarnas effekt i journalen för växtskyddsbehandlingar. - användning av nollruta i fält.			
2.24.6	Vid bekämpning av skadegörare ska biologiska växtskyddsmedel och s.k. NIS ska användas i första hand, i kulturer där sådana finns att tillgå.	a) Växtskyddsjournal och/eller annan dokumentation finns. b) Om kemiska växtskyddsmedel har använts kan detta motiveras.			
2.24.7	All användning av biologiska växtskyddsmedel och s.k. NIS ska journalföras.	Dokumentation finns. <i>Leveransdokument kan användas som underlag om datum för utsättning noteras.</i>			
2.24.8 Gäller endast: • Växthus	För att förhindra uppförökning/spridning av skadedjur och sjukdomar, ska växthus med inredning och installationer hållas rena. Marken i och runt växthus ska dessutom hållas fria från ogräs.	Rutiner finns för - rengöring mellan kulturer och fortlöpande under kulturtiden. - att hålla marken i och omedelbart utanför växthus fria från ogräs.			
2.24.9 Gäller endast: • Växthus	Behandling med kemiska växtskyddsmedel i växthus ska i första hand ske inom ett avgränsat område eller på enstaka plantor.	Rutiner finns för växtskyddsbehandling i växthus.			

	KONTROLLPUNKT	VERIFIERINGSKRAV	UPPFYLLS REGELN?		
			JA	NEJ	EJ REL
2.24.10 Gäller endast: • Frukt	Barkultur ska begränsas i fruktodlingar. Den ogräsfria ytan får inte överstiga 50 % av totalytan eller 50 % av hela trädkronans bredd.	Inspektion av odlingarna visar att kravet uppfylls.			
2.24.11 Gäller endast: • Potatis	För att motverka uppförökning av potatiscystnematod ska analys av förekomst ske varje år innan sättnings. Vid påvisad förekomst ska växtodlingsrådgivare anlitas för råd om bekämpande åtgärder. Undantag gäller: - För färskpotatis som skördas senast 1 juli. - Om potatisodling ej skett på skiftet de senaste 20 åren. <i>Observera att kravet på analys även gäller då en resistent sort odlas, om inte odlingen av den resistent sorten är en del av en bekämpningsstrategi efter påvisad förekomst. Då ska växtodlingsrådgivares rekommendationer kring analys följas.</i>	a) Analyssvar eller annan dokumentation visar att provtagning och analys har skett enligt något av nedanstående alternativ: - Ett samlingsprov per skifte och säsong har tagits ut och analyserats. - Ett prov per 10 ha potatisodlingsmark och säsong har tagits ut för analys och provtagningen har fördelats så att alla potatisodlings-skiften omfattas av provtagning under en femårsperiod. I de fall förekomst har påvisats har förekomsten av nematoder lokaliserats innan följande säsong genom skiftesvis provtagning. b) Vid eventuell påvisad förekomst tillämpas råd om bekämpande åtgärder.			
2.24.12 Gäller endast: • Jordgubbar	Kulturperioden för jordgubbar får vara maximalt 4 fullskördeår. <i>Vid beräkning av fullskördeår ska inte etableringsperioden räknas med, och inte heller de år då inte full skörd uppnåtts.</i>	Odlingsdokumentation och inspektion i fält visa att angiven kulturperiod tillämpas.			
2.24.13 Gäller endast: • Jordgubbar	Vid en kulturperiod på 4 fullskördeår ska förebyggande åtgärder mot nålnematod och rotsårsnematod vidtas. Om hög förekomst påvisas ska plantering undvikas och annat skifte väljas.	Det finns analyssvar eller annan dokumentation som visar att: a) ett samlingsprov från varje skifte har analyserats för förekomst av nålnematod och rotsårsnematod inför etablering av jordgubbsplanter. b) i de fall förekomst har påvisats ska växtodlingsrådgivare anlitas för råd om bekämpning. c) råden följs och vid hög förekomst används inte skiftet.			
2.24.14 Gäller endast: • Jordgubbar	Minst 3 år med annan gröda ska finnas mellan jordgubbskulturerna.	Odlingsdokumentation och inspektion i fält visa att angiven växtföljd tillämpas.			

3 SKÖRD

Syftet med reglerna är att säkerställa att produkterna inte är eller blir kontaminerade.

			UPPFYLLS REGELN?		
	KONTROLLPUNKT	VERIFIERINGSKRAV	JA	NEJ	EJ REL
3.1 	Det ska finnas rutiner som säkerställer att registrerade karenstider följs.	a) Det finns journaluppgifter om verkligt skörde-datum som bekräftar att karenstider har följts. b) Det finns journaluppgifter som är precisa med avseende på plats, gröda/växtslag och tidpunkt för behandling, särskilt då kontinuerlig skörd sker. c) Om endast en del av ett fält/odlingsyta har behandlats, är skyltar i fält tydligt markera med vilken del som avses och när skörd tidigast kan påbörjas.			
3.2	Skördade/packade produkter och förpackningsmaterial, som används vid skörd, ska täckas eller skyddas mot kontaminering.	a) Skördade/packade produkter ställs i skydd under natten. b) Skördade produkter och förpackningsmaterial är täckta och skyddade mot kontaminering vid skörd och packning i fält. c) Uppsamlingsplats/lager för skördade/packade produkter är rengjord och i sådant skick att produkterna skyddas mot kontaminering.			
3.3 	Det ska finnas rutiner som säkerställer att redskap och utrustning, som används vid skörd rengörs, underhålls och förvaras så att skördade produkter inte kontamineras.	a) Lådor/backar/containrar används endast till skördade produkter. b) Backar, skörderedskap och skördeutrustning rengörs, underhålls och förvaras så att de skyddas från kontaminering.			

4 HANTERING EFTER SKÖRD INKL. KYLNING, LAGRING, PACKNING, TRANSPORT

Alla åtgärder i verksamheten som kan påverka kvaliteten på slutprodukterna ska utföras på ett sätt som säkerställer god produktkvalitet och hygienisk hantering. Risker för kontaminering av produkterna ska minimeras även i arbetsmomenten efter skörd.

			UPPFYLLS REGELN?		
	KONTROLLPUNKT	VERIFIERINGSKRAV	JA	NEJ	EJ REL
4.1	Förpackningsmaterial (inklusive returbackar), som kommer i kontakt med livsmedel, ska vara rena, hygieniska och godkända för livsmedel. Materialet ska förvaras i rena och hygieniska utrymmen.	Företaget kan visa eller redogöra för hur man säkerställt att: a) förpackningsmaterial: plastfilm, påsar, lådor, boxar, etc. är godkända för sitt ändamål. b) förpackningsmaterial förvaras rent och säkert samt är övertäckt vid behov.			
4.2	Vatten som används för att tvätta den färdiga produkten, och eventuell is som används vid hantering i samband med skörd ska hålla dricksvattenkvalitet avseende förekomst av bakterier. Kravet gäller vid: - framställning av is, - slutsköljning av rotfrukter och potatis, - all sköljning/sprutning av färska produkter.	a) Företaget kan visa att allt vatten som kommer i kontakt med slutprodukten uppfyller kvalitetskravet. b) Vattnets kvalitet kan styrkas med en mikrobiologisk analys, som genomförts av ett ackrediterat laboratorium. c) Tidsintervall mellan analyser kan motiveras genom riskbedömningen för vatten (se punkt 2.12). d) Företaget kan visa att tillverkning och hantering av eventuell is sker under goda hygieniska förhållanden.			
4.3	Det ska finnas kontrollrutiner för temperatur och luftfuktighet (om det är relevant) då produkter lagras på företaget.	Det finns dokumentation (om det är relevant) av kontroll av temperatur och luftfuktighet för skördade och/eller packade produkter som lagras på företaget.			
4.4	Ljus får inte tränga in i långtidslager där ljuskänsliga produkter förvaras.	Ljus tränger inte in i lokaler där ljuskänsliga produkter (t.ex. potatis) långtidslagras.			
4.5	Fordon som används för att transportera skördade produkter ska underhållas och rengöras i tillräcklig omfattning så att produkter inte kontamineras.	a) Rutiner finns för att rengöra och underhålla fordon som används för transport av skördade produkter. b) Fordon/vagnar etc. som används för andra ändamål rengörs innan de används till skördade produkter.			
4.5.1	Eftersköldsbehandling får endast användas för behandling av potatis och då med kemiska medel som innehåller det verksamma ämnet 1,4-Dimetylnaftalen eller Grönmyntaolja. Ingen annan användning av kemiska produkter för eftersköldsbehandling, efter skörd, av certifierade produkter är tillåten.	Dokumentation, t.ex. journal över utförd växtskyddsbehandling, bekräftar att kravet följs.			

5 SPÅRBARHET OCH MÄRKNING AV PRODUKTER

Korrekt märkning av och dokumentation för produkter är avgörande redskap för spårbarheten och gör det möjligt att spåra och återkalla produkter som inte är säkra.

			UPPFYLLS REGELN?		
	KONTROLLPUNKT	VERIFIERINGSKRAV	JA	NEJ	EJ REL
5.1	<p>Det ska gå att spåra livsmedelsprodukter som säljs från företaget till mottagaren. Dokumentationen ska sparas i minst 1 år och innehålla</p> <ul style="list-style-type: none"> - till vilken juridisk person som leveransen skett - produktslag - leveransdatum - mängd. 	Dokumentation finns för produkter som säljs från företaget.			
5.2 	Förpackade produktpartier som lämnar företaget ska vara märkta med information, som gör att man kan spåra produktpartiet ända till förpackaren.	<ul style="list-style-type: none"> a) Redogörelse görs för märkningsregler inklusive regler för kvalitetsklassificering. b) Redogörelse görs för hur man tillämpar reglerna på den certifierade produktionen. c) Märkning på färdiga produkter uppfyller kraven. 			
5.3	<p>Det ska gå att spåra egna producerade produkter tillbaka till produktionsenheten. Dokumentation ska innehålla</p> <ul style="list-style-type: none"> - företagets namn och adress - odling, packeri etc. 	Det finns dokumentation som möjliggör att produkter kan spåras tillbaka till produktionsenheten.			
5.4 Gäller endast: • Groddar	Groddar ska vara spårbara genom hela produktkedjan.	<p>Dokumentation med följande uppgifter finns:</p> <ul style="list-style-type: none"> - beskrivning av fröna eller groddarna, inklusive taxonomiskt namn - volym eller mängd frön eller groddar som levereras - namn på och adress till den livsmedelsföretagare som fröna eller groddarna levereras till - namn på och adress till mottagaren om denna inte är identisk med den livsmedelsföretagare som fröna eller groddarna levereras till - en referens som möjliggör identifiering av partiet - avsändningsdatum. 			
5.5	<p>Rutiner för att särskålla certifierade produkter ska finnas om parallellproduktion förekommer. Om det finns risk för sammanblandning ska olika sorter användas.</p> <p><i>Parallellproduktion uppstår då inte all produktion av samma produkt hos det certifierade företaget omfattas av certifieringen.</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> a) Dokumenterad särskållningsrutin finns. b) Personalen följer och känner till särskållningsrutinen. c) Dokumentation finns över mängderna producerad respektive såld certifierad vara. 			

	KONTROLLPUNKT	VERIFIERINGSKRAV	UPPFYLLS REGELN?		
			JA	NEJ	EJ REL
5.6 S	<p>Det ska finnas en skriftlig plan för återkallelse.</p> <p><i>Med återkallande menas att dra tillbaka produkter från nästa led dvs. försäljningsled/butik/restaurang etc.</i></p>	<p>I återkallelseplanen framgår det tydligt</p> <ul style="list-style-type: none"> - under vilka omständigheter som livsmedel ska dras tillbaka - ansvarig person på företaget som informerar alla som mottagit varorna - vilken information som ska lämnas, t.ex. en checklista - hur produkter som återkallas ska hanteras - i vilka fall eventuell provtagning ska ske - hur kontakt med myndigheter och certifieringsorgan tas - kontaktuppgifter till kunder, myndigheter, certifieringsorgan och ansvarig personal. 			

6 GRUNDFÖRUTSÄTTNINGAR FÖR PRODUKTSÄKERHET

Grundförutsättningarna beskriver allmänna förebyggande åtgärder som minimerar risken för kontaminering från avfall, skadedjur, kemiska produkter och brister i en hygienisk hantering. Åtgärder och rutiner för att få ordning och reda utgör grunden i ett företags arbete mot en säker produktion och säkra produkter.

	KONTROLLPUNKT	VERIFIERINGSKRAV	UPPFYLLS REGELN?		
			JA	NEJ	EJ REL
6.1	Ordning och reda ska råda.	<ul style="list-style-type: none"> a) Arbetsstället ger ett ordnat och strukturerat intryck. b) Avsedda platser för förvaring av utrustning/ material som används i verksamheten finns. c) Särskilda platser för hantering och förvaring av avfall finns. 			
6.2 S	<p>Rutiner ska finnas för skadedjursarbete som innehåller förebyggande åtgärder, som förhindrar att skadedjur (gnagare, fåglar, skadeinsekter) tar sig in till och/eller etablerar sig i utrymmen där produkter förvaras eller hanteras.</p> <p>Eventuell skadedjursbekämpning ska dokumenteras och innehålla information om: preparat (namn), mängd preparat, datum då medlet lades ut och planerat slutdatum, plats, utförare, och typ av skadedjur.</p> <p><i>OBS! Särskilt tillstånd krävs för att själv få använda rättgifter (rodenticider).</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> a) Öppningar är täta, eventuellt försedda med skydd. b) Avfall som kan bli föda röjs undan. c) Ytor närmast byggnader hålls fria från vegetation och annat material som kan ge skydd. d) Dokumentation finns om eventuell skadedjursbekämpning. 			

	KONTROLLPUNKT	VERIFIERINGSKRAV	UPPFYLLS REGELN?		
			JA	NEJ	EJ REL
6.3 S	Allt avfall ska hanteras och lagras så att förorening och smittspridning förhindras.	<p>a) Allt avfall omhändertas av kommunens retur- och återvinningssystem eller av annan godkänd mottagare.</p> <p>b) Journal över typ och mängd av farligt avfall t.ex. oljor, bekämpningsmedel, färg som uppstår på företaget finns.</p> <p>c) Kvitton/fakturor eller avfallsjournal som visar att farligt avfall har avyttrats på ett godkänt sätt finns.</p>			
6.4 S	Det ska finnas rutiner för hygienisk hantering av det avfall som uppstår i den dagliga hanteringen av färska produkter.	<p>a) Kasserade produkter och annat avfall som kan medföra hygienrisk hålls avskilt från färska produkter.</p> <p>b) Kärll för förvaring av avfall är täckta om innehåll och hantering utgör en risk för kontaminering av färdiga produkter.</p> <p>c) Utrymmen där avfall hanteras regelbundet ren görs efter ett fastställt städschema och desinficeras vid behov.</p>			
6.5	Lagring och hantering av gödselmedel ska ske så att livsmedel inte förorenas.	Det finns rutiner som säkerställer att lagring och hantering av mineral- och organiskt gödselmedel sker på ett ordnat sätt, väl åtskilt från plantor, förpackningsmaterial samt livsmedel inkl. skördade produkter, så att risker för kontaminering undanröjs.			
6.6	<p>Förvaring av kemiska produkter ska ske på ett säkert sätt för människor, djur och miljö.</p> <p><i>OBS! Se specifika krav för växtskyddsmedel i punkt 2.14.</i></p>	<p>a) Förvaring av kemiska produkter sker avskilt från:</p> <ul style="list-style-type: none"> - livsmedel, inkl. skördade produkter samt förpackningsmaterial - obehöriga inkl. barn <p>b) Kemiska produkter förvaras och hanteras, så långt det är praktiskt möjligt, i originalförpackningar. Om en förpackning måste delas ska den nya förpackningen vara märkt på samma sätt som originalförpackningen med: namn, faro-symbol och eventuell färgkod.</p> <p>c) Lagring, förvaring och hantering sker så att läckage till mark och vatten inte uppstår.</p> <p>d) Aktuella säkerhetsdatablad för de produkter som förvaras finns.</p> <p>e) Förvaring av kemiska produkter som är brandfarliga eller klassificerade som explosiva, sker avskilt från övriga kemikalier och följer kraven ovan.</p>			
6.7	Det ska inte finnas risk för att produkter kommer i kontakt med eller blandas med växter eller produkter som betraktas som allergener.	<p>Förebyggande rutiner för att produkter inte kontamineras under något steg i odling och hantering finns och tillämpas.</p> <p><i>Exempel på allergener som kan förekomma är selleri, senap, sesamfrön, lupin, glutenhaltiga sädeslag och nötter.</i></p>			

		UPPFYLLS REGELN?			
	KONTROLLPUNKT	VERIFIERINGSKRAV	JA	NEJ	EJ REL
6.8	All arbetskraft som kommer i kontakt med produkter under skörd, sortering, packning och hantering, ska ha arbets-/skyddskläder som är rena, lämpliga för ändamålet och som skyddar produkterna från kontaminering.	a) All arbetskraft har arbets-/skyddskläder som är lämpliga för ändamålet. Produkt och typ av arbetsuppgift avgör valet av kläder. b) Om handskar används, så finns instruktioner om användning, byte, tvätt etc.			
6.9	Rökning, snusning och intag av mat och dryck ska begränsas till särskilda platser. Undantag för dricksvatten i plastflaska vid arbete i fält och i växthus.	Företaget kan visa hur man hanterar riskerna samt att man har inrättat platser för: a) rökning och snusning b) intag av mat, inkl. tuggummi, och dryck.			
6.10	Lokaler där färskas produkter sorteras, putsas, packas etc., ska vara ändamålsenliga. God ordning ska hållas så att kontaminering av produkter förhindras.	Endast material och utrustning som behövs för arbete i samband med hantering/packning finns i lokalerna. Undantaget större utrymmen där tydlig avskiljning/avgränsning förhindrar kontaminering.			
6.11 S	Om arbetsuppgifterna fördelas på flera personer ska det finnas skriftliga rutiner för renhållning, underhåll och avfallshantering, som omfattar alla lokaler inkl. utrustning, där produkter sorteras, packas, hanteras, lagras och kyls. Utförda åtgärder ska journalföras. Undantag från skriftliga rutiner kan göras för mindre känsliga produkter, små produktvolymen och/ eller enklare hantering av produkter där risken för kontaminering av slutprodukten är låg.	a) Skriftliga rutiner finns och är kända av arbetskraften. b) Journalföring över utförda åtgärder kan uppvisas.			
6.12 S	Det ska finnas förebyggande åtgärder för att undvika att produkter kontamineras med splitter av glas och hårdplast. Det finns skriftliga säkerhetsrutiner för eventuella olyckor med glas- och plastkross.	a) Glödlampor och installationer som hänger ovanför produkter eller material som används vid hantering av produkter är av säker typ eller täckta/skyddade. b) Det finns skriftliga instruktioner som säkerställer att krossat glas och hårdplast kan avlägsnas och hanteras så att kontaminering av produkter inte riskeras. c) Instruktionerna omfattar alla platser och situationer där produkter skördas, hanteras och lagras.			
6.13	Husdjur får inte komma i kontakt med färskas produkter.	Det finns åtgärder för att förhindra att husdjur kommer i kontakt med färskas produkter (oskördade och skördade).			

	KONTROLLPUNKT	VERIFIERINGSKRAV	UPPFYLLS REGELN?		
			JA	NEJ	EJ REL
6.14 	<p>Det ska finnas skriftliga hygienrutiner för att undvika fysisk, mikrobiell och kemisk kontaminering, som omfattar de kritiska arbetsmomenten. Rutiner ska vara kända av alla på företaget och tillämpas av all arbetskraft, inkl. företagsledning.</p> <p>Skriftliga rutiner och instruktioner ska utformas så att den förstås av arbetskraften. Vid behov ska informationen översättas till språk som arbetskraften kan förstå alternativt kan instruerande bilder (pictogram) användas.</p>	<p>a) All arbetskraft är introducerad i hur man undviker fysisk, mikrobiell och kemisk kontaminering av produkter i sitt arbete.</p> <p>b) Utrustning för handtvätt (icke-parfumerad tvål, vatten) och handtorkning (pappershanddukar) finns nära arbetsplatsen.</p> <p>c) Det finns tydliga anslag där arbetskraften uppmanas att tvätta händerna innan de återgår till arbetet.</p> <p>d) Skriftliga belägg finns, t.ex. signerad mottagning av instruktioner, som visar att arbetskraften har fått muntliga och skriftliga instruktioner gällande:</p> <ul style="list-style-type: none"> - skyldighet att anmäla ohälsa och andra infektioner - personlig hygien och toalettbesök - sårvård och handrengöring - personligt beteende, t.ex. regler för rökning, snusning, spottning etc. - anvisningar om arbetskläder/skyddskläder - intag av mat och dryck - hantering av färska produkter och skördeemballage. 			
6.15	Arbetskraften ska ha tillgång till toalett i närheten av sitt arbete.	<p>a) Arbetskraften har tillgång till fast eller mobil toalett alternativt rimliga transportmöjligheter till toalett.</p> <p>b) Utrustningen håller god hygienstandard, är tillverkad av material som är lätt att rengöra och försedd med uppsamlingsanordning som konstruerats för att förhindra kontaminering i fält.</p> <p>c) Toaletten har inte ingång direkt mot plats där hantering av produkter sker, med undantag om det finns en självstängande dörr.</p>			
	Besökare, tjänsteleverantörer för t.ex. installation, reparation, underhåll och kontroll, ska informeras om grundläggande regler rörande hygien, ordning och säkerhet.	<p>Det finns hygien- och ordningsregler samt säkerhetsföreskrifter som riktas till besökare och tjänsteleverantörer.</p> <p><i>EXEMPEL</i> <i>Skriftliga instruktioner som är uppsatta på platser där de kan läsas av besökare.</i></p>			

7 NÖD- OCH OLYCKSFALLSBEREDSKAP

En nöd- och olycksfallsberedskap är viktig för ett snabbt och effektivt agerande om sådana händelser uppstår. Det är också viktigt ur arbetsmiljösynpunkt.

			UPPFYLLS REGELN?		
	KONTROLLPUNKT	VERIFIERINGSKRAV	JA	NEJ	EJ REL
7.1.1 S	Rutiner ska finnas för att förebygga skada och skydda människor, djur samt egendom vid nöd- och olycksfall. Rutiner/instruktioner ska vara skrivna på ett språk som förstås av företagets arbetskraft.	<p>a) Rutiner är kända på företaget och innehåller uppgifter om hur man möter risker och har beredskap för</p> <ul style="list-style-type: none"> - vattenavbrott - översvämning - elavbrott - brand - olyckor med kemiska produkter. <p>b) En telefonlista finns med viktiga nummer för nöd- och olycksfallsberedskap med tillhörande rutiner. Telefonlistan är känd av alla på företaget, finns lättillgänglig och anslagen på väl synlig plats.</p> <p>c) Brandsläckningsutrustning är kontrollerad och finns lämpligt utplacerade.</p>			
7.1.2 S	<p>Det ska finnas en aktuell karta/ritning som</p> <ul style="list-style-type: none"> - inkluderar alla arbetsställen - beskriver var objekt, viktiga för nöd- och olycksfallsberedskap är belägna - är anslagen på väl synlig plats (gäller ej enmansföretag) - finns tillgänglig för räddningstjänsten vid behov. 	<p>Karta/ritning utmärkt med minst följande objekt finns:</p> <ul style="list-style-type: none"> - nödutgångar/utrymningsvägar för djur och människor i händelse av brand eller annan fara - första hjälpen utrustning - brandsläckare/brandpost eller släckvatten - huvudströmbrytare för el - nödavstängningskranar för gas och vatten. <p>Exempel på andra viktiga objekt som kan ingå på karta/ritning:</p> <ul style="list-style-type: none"> - plats för återsamling vid fara - tankar och oljecisterner - kemikalieförråd - säkerhetsdatablad för kemiska produkter - plats för påfyllning och rengöring av växtskydds-spruta (t.ex. biobädd) - uppställning/förvaring av växtskyddsspruta - kyllager - lagringsplats för explosiva ämnen - gastuber - anslutningsdon till reservelverk. 			

			UPPFYLLS REGELN?		
	KONTROLLPUNKT	VERIFIERINGSKRAV	JA	NEJ	EJ REL
7.1.3 S	Påfyllning och förvaring av brandfarliga vätskor (drivmedel så som t.ex. bensin och diesel, och oljor) ska ske på ett sätt så att läckage och risk för spridning till grundvatten inte kan ske.	<p>a) Dokumentation finns som intygar att cisterner är godkända (t.ex. certifikat/intyg) för användning, samt att de är i gott skick.</p> <p>b) Cisterner är placerade på sådan plats så att:</p> <ul style="list-style-type: none"> - man undviker risk för påkörning - att eventuellt spill kan observeras och/eller fångas upp utan risk för spridning. 			

Antal nej/avvikelser:

TILLVAL FÖR KLIMATCERTIFIERING FRUKT & GRÖNT

TILLVALSREGLER FÖR KLIMATCERTIFIERING AV FRUKT OCH GRÖNT (EXKLUSIVE VÄXTHUS)

1K ENERGIANVÄNDNING I FÖRETAGET OCH KÖLDMEDIA

Genom att effektivisera energianvändningen samt ersätta fossil energi med förnybar energi på företaget kan klimatpåverkan från produktionen minska. Flera syntetiska köldmedier fungerar som starka växthusetgaser och det är därför viktigt att minska läckaget av dessa till atmosfären samt ersätta dem i den mån det är möjligt med naturliga köldmedier som har en lägre klimatpåverkan.

			UPPFYLLS REGELN?		
	KONTROLLPUNKT	VERIFIERINGSKRAV	JA	NEJ	EJ REL
1.1 K	<p>En energikartläggning ska upprättas för produktionens processer och aktiviteter. Kartläggningen ska förnyas minst vart 5:e år samt vid större förändringar i produktionen.</p> <p>Energianvändningen ska vara uppdelad på elenergi, dieselolja, eldningsolja, biobränsle, som t ex halm, flis, pellets samt ev. andra drivmedel och bränslen.</p>	<p>a) En daterad kartläggning finns av den certifierade produktionens, alternativt hela anläggningens, årliga direkta energianvändning.</p> <p>b) Energianvändningen kan styrkas med fakturor eller liknande.</p>			
1.2 K	<p>Baserat på energikartläggningen ska nyckeltal för årlig använd mängd energi enligt nedan beräknas vart 5:e år.</p> <p>1. Använd mängd direkt energi i relation till arealen för odling (kWh per hektar).</p> <p>2. Drivmedelsanvändning i odlingen (kWh per hektar).</p> <p>Nyckeltalet 1 ska beräknas genom summering av el, diesel, eldningsolja, ev. andra drivmedel och bränslen.</p>	<p>Nyckeltal finns beräknade.</p> <p>Om energikartläggningen enbart omfattar den certifierade produktionen ska nyckeltalen beräknas som kWh/ha certifierad areal.</p> <p>Om kartläggningen omfattar hela anläggningen ska nyckeltalen beräknas som kWh/ha total areal.</p>			
1.3 K	<p>Baserat på energikartläggningen ska en femårig plan om effektivisering av energianvändningen upprättas och genomföras. Planen ska förnyas minst vart 5:e år.</p>	<p>a) En plan finns med förslag till energieffektivisering för t.ex. gödsling, dieselanvändning, torkning, transporter och uppvärmning/kylning och ändrade rutiner och beteenden, (t.ex. trimning och underhåll av ventilation, belysning och transportplanering).</p> <p>b) Planerade aktiviteter har genomförts inom utsatt tid.</p>			

	KONTROLLPUNKT	VERIFIERINGSKRAV	UPPFYLLS REGELN?		
			JA	NEJ	EJ REL
<p>1.4 K</p> <p>S</p>	<p>Användningen av förnybar energi och förnybara drivmedel i den certifierade produktionen ska öka enligt följande tidplan: 2025: 50 % av den direkta energianvändningen ska komma från förnybara källor 2028: 100 % av den direkta energianvändningen ska komma från förnybara källor.</p> <p>Andelen förnybar energi ska beräknas varje år. I beräkningen ska användningen av el, drivmedel, eldningsolja och andra bränslen ingå.</p> <p>Fram till 2030 får egen produktion av förnybar energi kvittas mot användning av fossila energikällor.</p> <p>Med förnybar energi avses vattenkraft, vindkraft, solenergi, geotermisk energi (ex. bergvärme) och biobränslen. Torv räknas inte som förnybart.</p>	<p>a) Beräkning av andelen förnybar energi finns dokumenterad. Beräkningen är gjord för den certifierade delen av företaget eller för hela företaget.</p> <p>b) Om egen energiproduktion ingår i beräkningen, finns dokumentation över mängden producerad energi.</p> <p>c) Vid deläggande i biogasanläggning, vindkraftverk eller annan anläggning, är den totala energiproduktionen fördelad enligt de andelar företaget äger.</p>			
<p>1.5 K</p>	<p>Den el som används ska till 100 % komma från förnybara energikällor, exempelvis miljömärkt el eller motsvarande. Kravet ska vara uppfyllt senast ett år efter inträde i certifieringen.</p>	<p>a) Avtal med elbolag, med datum för tecknande och varaktighet för avtalet, visar att kravet uppfylls.</p> <p>b) Vid användning av egenproducerad el finns dokumentation som visar detta.</p>			
<p>1.6 K</p>	<p>Läckage från kylanläggningar som innehåller syntetiska köldmedium ska hållas på en låg nivå.</p> <p>Läckagekontroll ska ske enligt följande: - För anläggningar som innehåller köldmedium som motsvarar minst 5 ton koldioxidekvivalenter ska kontroll ske minst 1 gång per år. - För anläggningar som innehåller köldmedium som motsvarar minst 50 ton koldioxidekvivalenter ska kontroll ske minst 1 gång per 6 månader.</p> <p>Undantag från kravet gäller för system som är hermetiskt slutna och märkta som sådana och innehåller köldmedier som motsvarar högst 10 ton koldioxidekvivalenter.</p>	<p>Dokumentation från kontroller finns.</p>			

			UPPFYLLS REGELN?		
	KONTROLLPUNKT	VERIFIERINGSKRAV	JA	NEJ	EJ REL
1.7 K	Vid nyinvestering i kylanläggningar ska naturliga köldmedier efterfrågas i första hand. Naturliga köldmedier är t.ex. koldioxid, ammoniak, butan och propan.	Ett av följande alternativ uppfylls: - Nya kylanläggningar innehåller naturliga köldmedier - Dokumentation finns som visar systemalternativ innehållandes naturliga köldmedier. Val av annat alternativ kan motiveras.			

2K TRANSPORTER OCH MASKINANVÄNDNING

Målet med reglerna är att minska klimatpåverkan från transporter och användning av maskiner inom företaget.

			UPPFYLLS REGELN?		
	KONTROLLPUNKT	VERIFIERINGSKRAV	JA	NEJ	EJ REL
2.1 K	Förare som är fast anställda och som kör minst 80 h per år inom den certifierade verksamheten ska ha utbildning i sparsamt körsätt. Utbildningen ska omfatta minst en halv dag, där individuell och handledad praktik varvas med teori. För förare som är säsonganställda och kör minst 80 h inom den certifierade verksamheten ska sparsamt körsätt ingå som en del av introduktionen vid början av anställningen. Kravet ska vara uppfyllt senast 1 år efter inträde i certifieringen.	a) För fast anställda förare finns intyg från genomgången kurs. b) För säsonganställda kan tillvägagångssätt för utbildning i samband med introduktionen redovisas.			

3K KVÄVEFLÖDEN VID VÄXTODLING

Ett effektivt utnyttjande av kväve är en av de viktigaste åtgärderna för att minska produktionens klimatpåverkan. I odlingen innebär mindre mängder överblivet kväve att risken för lustgasavgång från mark minskar.

			UPPFYLLS REGELN?		
	KONTROLLPUNKT	VERIFIERINGSKRAV	JA	NEJ	EJ REL
<p>3.1 K</p> <p>Gäller endast:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Friland • Potatis • Jordgubbar <p>S</p>	<p>En kvävebalans ska beräknas varje år.</p>	<p>Det finns en aktuell kvävebalans.</p>			
<p>3.2 K</p> <p>Gäller endast:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Friland • Potatis • Jordgubbar 	<p>Det ska finnas ett systematiskt arbete för att effektivisera kväveanvändningen. Effekten av arbetet ska beräknas och dokumenteras i form av nyckeltal för</p> <ul style="list-style-type: none"> - överskott av kg N per hektar (tillfört – bortfört) - procentuell utnyttjandegrad (bortfört/tillfört x100). 	<p>a) Baserat på kvävebalansen har åtgärder för att minska mängden överskottskväve identifierats och genomförts.</p> <p>b) Nyckeltalen finns sammanställda som ett genomsnitt för den senaste femårsperioden (med start vid inträde i certifieringen).</p>			

4K ANVÄNDNING AV STALLGÖDSEL OCH SPECIALGÖDSELMEDEL					
			UPPFYLLS REGELN?		
	KONTROLLPUNKT	VERIFIERINGSKRAV	JA	NEJ	EJ REL
4.1 K	<p>Urin och flytgödsel får inte höstspridas till höstsådd spannmål.</p> <p>Undantag medges för jordar med en lerhalt på minst 15 %.</p>	<p>a) Växtodlingsjournal eller motsvarande visar att tidpunkt för gödselspridningen uppfyller kravet.</p> <p>b) Vid spridning till höstsådd spannmål finns analysresultat som bekräftar att aktuella skiften har en lerhalt på minst 15 %.</p>			
4.2 K	<p>Nedbrukning av stallgödsel och rötresterna ska ske inom fyra timmar vid spridning på öppen mark.</p> <p>Undantag medges för djupströgödsel.</p>	Växtodlingsjournal eller motsvarande visar att spridningsteknik, tidpunkt och metod för nedbrukning uppfyller kravet.			
4.3 K	För dimensionering av optimal giva ska kväveinnehållet (ammoniumkväve) i flytgödsel och urin fastställas minst en gång per år och behållare. Proverna ska tas ut under omrörning i så nära samband med spridning som möjligt.	Daterade resultat från laboratorium eller egen analys med kväveburk finns.			
4.4 K	Torkad stallgödsel får endast användas om torkningen görs med 100 procent förnybara energikällor.	Intyg från leverantören av torkad stallgödsel finns som visar att enbart förnybara energikällor har använts vid torkningen.			
4.5 K	Mineralgödsel som innehåller urea får inte användas.	Dokumentation över växtodlingen, leveranssedlar eller liknande, visar att använda mineralgödsel inte innehåller urea.			
4.6 K	Mineralgödsel ska vara producerad på ett sätt som orsakar utsläpp av max 4,0 kg CO ₂ -ekvivalenter per kg N.	<p>Från leverantören finns:</p> <ul style="list-style-type: none"> - intyg att detta uppfylls via en tredjepartsverifiering eller - en öppet redovisad beräkningsmodell av utsläppen. 			

5K ÅTGÄRDER FÖR KOLINLAGRING I MARK

En fång- eller mellangröda lagrar in kol från luften i jorden genom sitt växande rotsystem, och minskar på så sätt mängden koldioxid i atmosfären. Dessutom bidrar grödan till ett minskat läckage av kväve till den omgivande miljön.

			UPPFYLLS REGELN?		
	KONTROLLPUNKT	VERIFIERINGSKRAV	JA	NEJ	EJ REL
5.1 K	<p>Fång- eller mellangröda ska sås på fält där sista skörd sker 31 juli eller tidigare. Sådd ska ske så snart som möjligt efter sista skörd. Kravet gäller i s.k. nitratkänsliga områden söder om den 60:e breddgraden.</p> <p>Undantag från kravet då en avsalugröda ska etableras på platsen senare samma år.</p> <p><i>I Sverige ligger samtliga nitratkänsliga områden söder om den 60:e breddgraden.</i></p>	Odlingsjournal och dokumentation av datum för skörd visar att kravet uppfylls.			

6K ODLING PÅ MULLJORDAR

Växthusgasutsläppen från mulljordar är många gånger högre än från mineraljordar. Vad som odlas på mulljordar spelar enligt den senaste forskningen ingen roll för storleken på utsläppen. Genom återvätning till våtmark eller plantering av skog kan utsläppen minska kraftigt medan spontan igenväxning ger fortsatt höga utsläpp.

			UPPFYLLS REGELN?		
	KONTROLLPUNKT	VERIFIERINGSKRAV	JA	NEJ	EJ REL
6.1 K	<p>Ingen etablering av nyodling får göras på mulljordsmark.</p> <p>Tas mulljordar permanent ur produktion från och med år 2021 ska återvätning eller plantering av skog ske på dessa.</p>	<p>a) Det förekommer ingen utdikning för att etablera nyodling på mulljordar.</p> <p>b) På mulljordsmark som är permanent tagen ur produktion har återvätning eller plantering av skog skett.</p>			

7K SKÖTSEL AV FODERVALLAR/GRÖNGÖDSLING

Med kvävefixerande baljväxter i vallen kan gödselgivan minskas.

			UPPFYLLS REGELN?		
	KONTROLLPUNKT	VERIFIERINGSKRAV	JA	NEJ	EJ REL
7.1 K	I vallar ska baljväxter ingå med minst 10 viktprocent av fröblandningen vid insådd. Undantag kan medges för vallar på mull.	Att baljväxter ingår i vallen enligt kravet framgår vid besiktning i fält, eller av dokumentation som visar andelen baljväxter i fröblandningen, (t.ex. leveranssedel eller recept för blandningsmängder vid användande av egen vallfröblandning).			
7.2 K S	Vid gödsling av blandvallar ska Jordbruksverkets rekommendationer för reducerad gödsling av blandvallar i relation till klöverandel, inkluderat stallgödsel, användas.	a) Noteringar finns i växtodlingsplan eller liknande om skiftets andel klöver vid gödslingstillfället. b) I gödslingsplanen framgår att gödselgivan har anpassats efter klöverhalten enligt den nationella kontrollmyndighetens rekommendationer för gödsling.			

TILLVALSREGLER FÖR KLIMATCERTIFERING AV VÄXTHUSPRODUKTION

1VK ENERGIANVÄNDNING I FÖRETAGET OCH KÖLDMEDIA

Genom att effektivisera energianvändningen samt ersätta fossil energi med förnybar energi på företaget kan klimatpåverkan från produktionen minska. Flera syntetiska köldmedier fungerar som starka växthusgaser och det är därför viktigt att minska läckaget av dessa till atmosfären samt ersätta dem i den mån det är möjligt med naturliga köldmedier som har en lägre klimatpåverkan.

			UPPFYLLS REGELN?		
	KONTROLLPUNKT	VERIFIERINGSKRAV	JA	NEJ	EJ REL
1.1 VK	En energikartläggning ska upprättas för produktionens processer och aktiviteter. Kartläggningen ska förnyas minst vart 5:e år samt vid större förändringar i produktionen. Energianvändningen ska vara uppdelad på elenergi, dieselolja, eldningsolja, biobränsle, som t.ex. halm, flis, pellets samt ev. andra drivmedel och bränslen.	a) En daterad kartläggning finns av den certifierade produktionens, alternativt hela anläggningens, årliga direkta energianvändning. b) Energianvändningen kan styrkas med fakturor eller liknande.			
1.2 VK	Nyckeltal för årlig använd mängd energi i relation till produktionsyta eller producerad enhet ska beräknas varje år.	Nyckeltal finns beräknade för den certifierade produktionen, alternativt för hela anläggningen.			

	KONTROLLPUNKT	VERIFIERINGSKRAV	UPPFYLLS REGELN?		
			JA	NEJ	EJ REL
1.3 VK	Baserat på energikartläggningen ska en femårig plan om effektivisering av energianvändningen upprättas och genomföras. Planen ska förnyas minst vart 5:e år.	<p>a) En plan finns med förslag till energieffektivisering för t.ex. uppvärmning, belysning, kylning, ventilation och tryckluft och ändrade rutiner och beteenden, (t.ex. belysning och transportplanering).</p> <p>b) Planerade aktiviteter har genomförts inom utsatt tid.</p>			
<p>1.4 VK</p> <p>S</p>	<p>Användningen av förnybar energi och förnybara drivmedel i den certifierade verksamheten ska öka enligt följande tidplan:</p> <p>2020: 80 % av den direkta energianvändningen ska komma från förnybara källor</p> <p>2025: 90 % av den direkta energianvändningen ska komma från förnybara källor</p> <p>2028: 100 % av den direkta energianvändningen ska komma från förnybara källor.</p> <p>Undantag då reservvärmekälla som inte drivs av förnybara bränslen får användas:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vid driftstopp - vid extremt kall väderlek då ordinarie värmekälla inte räcker till för att hålla konstant temperatur. <p>Andelen förnybar energi ska beräknas varje år. I beräkningen ska användning av el, drivmedel och andra bränslen ingå.</p> <p>Fram till 2030 får egen produktion av förnybar energi kvittas mot användning av fossila energikällor.</p> <p>Med förnybar energi avses vattenkraft, vindkraft, solenergi, geotermisk energi (ex. bergvärme), biobränslen och spillvärme från t.ex. industri. Torv räknas inte som förnybart. Observera att RT-flis som innehåller målat och behandlat trä klassas som avfall och särskilda krav ställs då på förbränningsanläggningen.</p>	<p>a) Beräkning av andelen förnybar energi finns dokumenterad. Beräkningen är gjord för den certifierade produktionen eller för hela anläggningen.</p> <p>b) Om egen energiproduktion ingår i beräkningen, finns dokumentation över mängden producerad energi.</p> <p>c) Vid deläggande i biogasanläggning, vindkraftverk eller annan anläggning, är den totala energiproduktionen fördelad enligt de andelar företaget äger.</p> <p>d) Vid användning av reservvärmekälla som inte drivs av förnybara bränslen efter år 2028 finns orsak och datum dokumenterat.</p>			
1.5 VK	Den el som används ska till 100 % komma från förnybara energikällor, exempelvis miljömärkt el eller motsvarande. Kravet ska vara uppfyllt senast ett år efter inträde i certifieringen.	<p>a) Avtal med elbolag, med datum för tecknande och varaktighet för avtalet, visar att kravet uppfylls.</p> <p>b) Vid användning av egenproducerad el finns dokumentation som visar detta.</p>			

			UPPFYLLS REGELN?		
	KONTROLLPUNKT	VERIFIERINGSKRAV	JA	NEJ	EJ REL
1.6 VK	Vid nyttjande av uppvärmda växthus ska energiväv eller plastfolie användas när odling sker under perioden 15 oktober till 1 april. Undantag gäller för dubbelmaterialhus.	Energiväv eller plastfolie finns i uppvärmda växthus och används under perioden 15 oktober till 1 april.			
1.7 VK	Förare som är fast anställda och som kör minst 80 h per år inom den certifierade verksamheten ska ha utbildning i sparsamt körsätt. Utbildningen ska omfatta minst en halv dag, där individuell och handledarledd praktik varvas med teori. För förare som är säsongsanställda och kör minst 80 h inom den certifierade verksamheten ska sparsamt körsätt ingå som en del av introduktionen vid början av anställningen. Kravet ska vara uppfyllt senast 1 år efter inträde i certifieringen.	a) För fast anställda förare finns intyg från genomgången kurs. b) För säsongsanställda kan tillvägagångssätt för utbildning i samband med introduktionen redovisas.			
1.8 VK	Läckage från kylanläggningar som innehåller syntetiska köldmedium ska hållas på en låg nivå. Läckagekontroll ska ske enligt följande: - För anläggningar som innehåller köldmedium som motsvarar minst 5 ton CO ₂ -ekvivalenter ska kontroll ske minst 1 gång per år. - För anläggningar som innehåller köldmedium som motsvarar minst 50 ton CO ₂ -ekvivalenter ska kontroll ske minst 1 gång per 6 månader. Undantag från kravet gäller för system som är hermetiskt slutna och märkta som sådana och innehåller köldmedier som motsvarar högst 10 ton CO ₂ -ekvivalenter.	Dokumentation från kontroller finns.			
1.9 VK	Vid nyinvestering i kylanläggningar ska naturliga köldmedier efterfrågas i första hand. Naturliga köldmedier är t.ex. koldioxid, ammoniak, butan och propan.	Ett av följande alternativ uppfylls: - Nya kylanläggningar innehåller naturliga köldmedier - Dokumentation finns som visar systemalternativ innehållandes naturliga köldmedier. Val av annat alternativ kan motiveras.			

Antal nej/avvikelser för tillval Klimatcertifiering:

SAMMANFATTNING - IP ALLMÄNNA VILLKOR

IP Allmänna Villkor är det ramverk för standarden som bland annat reglerar vilka krav som ska uppfyllas av certifieringsorganen, vilka kompetenskrav det finns för revisorerna, hur en revision ska genomföras och vad som ska uppfyllas av företag som ska certifieras. IP Allmänna Villkor kan beställas ner i sin helhet på www.sigill.se.

OLIKA TYPER AV REVISIONER

För att kontrollera att produktionsreglerna uppfylls sker regelbundna revisioner:

EGENREVISION genomförs varje år. Det innebär att företaget går igenom reglerna i regelhandboken. Eventuella avvikelser ska noteras i en åtgärdsplan, och åtgärdas snarast.

ADMINISTRATIV REVISION genomförs de år revision på plats inte sker. Vid administrativ revision kontrolleras egenrevisionen av certifieringsorganet som beslutar om fortsatt certifiering.

ORDINARIE REVISION då kommer en revisor från certifieringsorganet ut till företaget och går igenom dokumentationen och inspekterar produktionen. Alla produktionsregler kontrolleras och eventuella avvikelser noteras.

STICKPROVSREVISIONER utförs utöver ordinarie revisionstillfälle på 10 % av de företag som inte får revision på plats innevarande år. Certifieringsorganet fördelar stickprovsrevisionerna både enligt riskbedömning och slumpmässigt.

EXTRAREVISIONER genomförs då företaget har haft mer än 10 avvikelser vid ordinarie revision, om samma avvikelser upprepas vid tre revisioner i rad samt om certifieringsorganet har anledning att misstänka att kraven för certifiering inte uppfylls. Dessa revisioner kan vara oanmälda.

RESULTAT AV REVISIONEN

Efter revisionen på plats skriver revisorn ett revisionsprotokoll med eventuella avvikelser tillsammans med uppgift om vad som ska åtgärdas. Både företaget och revisorn ska godkänna protokollet. Därefter ska avvikelserna åtgärdas inom 28 dagar (3 månader vid inträdesrevision).

GODKÄND REVISION

För att revisionen ska bli godkänd ska alla avvikelser vara åtgärdade. I vissa specialfall kan certifieringsorganet godkänna en revision trots att det finns avvikelser kvar. Då krävs en godkänd åtgärdsplan som tydligt beskriver hur det ska gå till och någon form av bevis på att det kommer att ske inom en fastställd tid.

EJ GODKÄND REVISION

Om avvikelserna inte åtgärdas i tid kan certifieringsorganet besluta om att stänga av företaget tills åtgärderna är genomförda. Avstängningen kan gälla hela företaget eller en del av verksamheten. Om avvikelserna ändå inte åtgärdas riskerar företaget att bli uteslutet.

Uteslutning kan också ske vid upprepad avvikelse på en röd punkt eller om avvikelsen är så allvarlig att den riskerar att allvarligt ska IP-standardens trovärdighet. Vid avstängning och uteslutning får företaget inte uppge eller beteckna tjänster, produkter samt råvaror som certifierade. Det gäller råvaror och produkter som producerats före och under tiden för avstängning eller uteslutning.

CERTIFIKAT

Certifikatet som utfärdas efter godkänd revision är ett bevis på att reglerna i regelhandboken uppfylls. Certifikatet är giltigt i 24 månader under förutsättning att alla åtaganden i regelhandboken och IP Allmänna Villkor uppfylls. Det förutsätter också att verksamheten inte förändras i någon större omfattning. Om det finns några särskilda villkor för certifieringen anges de på certifikatet.

REKLAMATIONER OCH ÖVERKLAGAN AV BESLUT

Eventuella klagomål på revisionens genomförande, till exempel bokning, bemötande och bedömningar, ska lämnas direkt till certifieringsorganet. Certifieringsorganet är skyldiga att ha rutiner för att hantera klagomål.

UTTRÄDE

Utträde ur systemet sker på egen begäran till certifieringsorganet. Tjänster, råvaror eller produkter som produceras efter datum för utträde är inte certifierade.

KOMPETENTA REVISORER

Certifieringsorganen har revisionsledare som leder revisionsarbetet och revisorer som genomför revisioner hos företagen. Det finns detaljerade kompetenskrav för revisorerna som ska ha både teoretisk och praktisk kunskap om den verksamhet de reviderar. För att bedömningarna ska bli så lika som möjligt mellan olika revisorer och certifieringsorgan genomförs regelbundet kalibreringar.

SEKRETESS

Certifierade företag presenteras på www.sigill.se i de fall företaget gett sitt samtycke. Certifieringsorganen är skyldiga att lämna ut uppgifter om att ett företag är certifierat. Däremot måste information om verksamheten hos certifierade företag behandlas konfidentiellt. Swedac, som är den myndighet som övervakar certifieringsorganens arbete, får också tillgång till uppgifter om certifierade företag. Sekretess gäller även för Swedac.

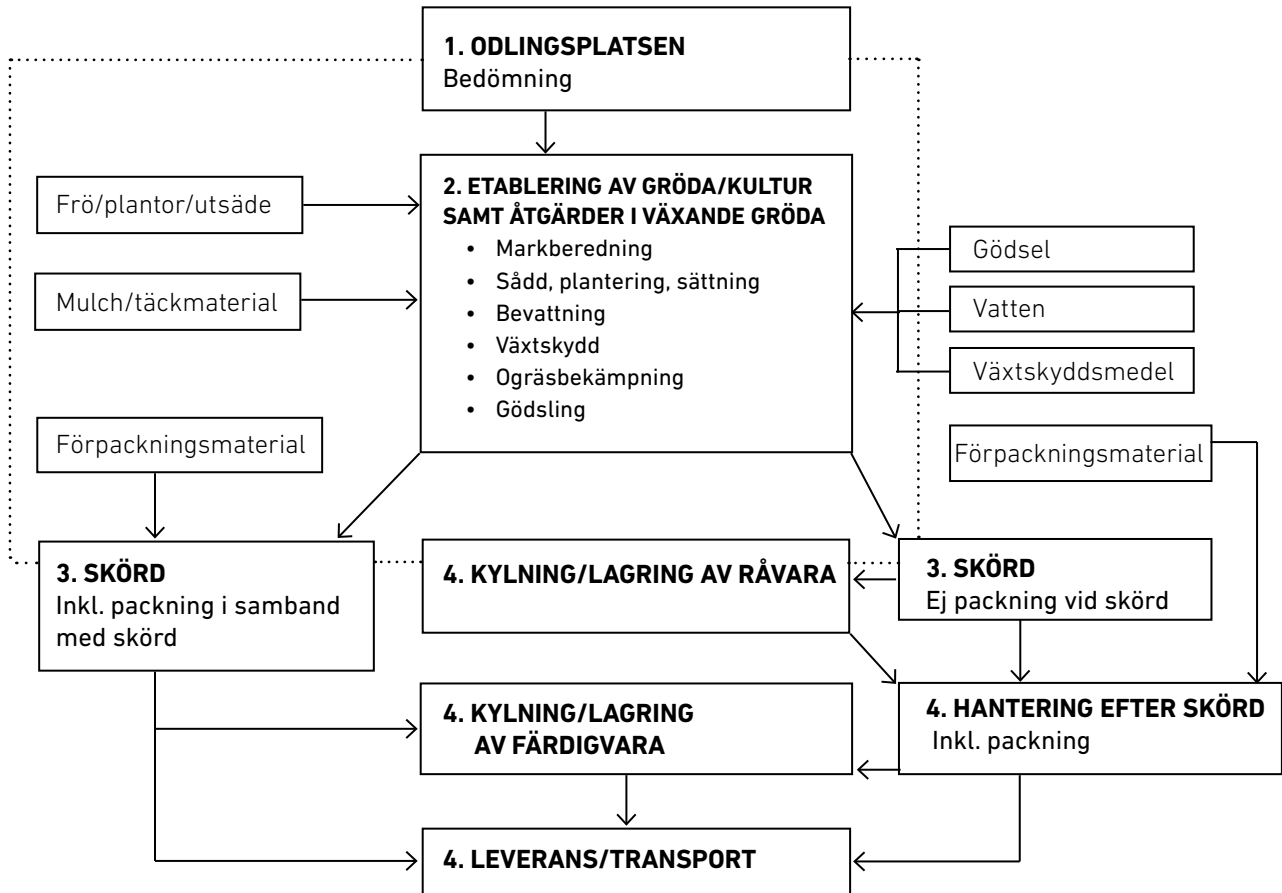
ÖVERFLYTNING AV ANSVARET FÖR CERTIFIERING

Överflyttning och erkännande av befintliga certifikat innebär överflyttning av ansvaret för certifieringen från ett certifieringsorgan till ett annat. Certifieringsorganen hanterar överflyttningen och meddelar det certifierade företaget en tidsplan för processen.

UTGÅVA AV NYA REGLER

Sigill Kvalitetssystem AB meddelar när nya regler eller förändringar i IP Allmänna Villkor kommer publiceras och börjar gälla, antingen på www.sigill.se eller genom utskick.

BILAGA 1. FLÖDESSHEMA

FÖRETAGETS NAMN

DATUM FÖR GRANSKNING

GRANSKAT AV

BILAGA 2. KVALITETSKRAV PÅ BIOGÖDSEL/RÖTRESTER (REGEL 2.4.1)

Nedan redovisas de krav som ställs på biogödsel/rötrestes.

Metaller

Gränsvärden för metallhalter i biogödsel/rötrestes framgår av tabell 1. Provtagning för analys av metaller ska ske minst med den frekvens som framgår av tabell 2. Om analysresultatet överstiger gränsvärdet blir den mängd biogödsel/rötrestes som provet motsvarar underkänd och mängden ska avskiljas. Hantering av avvikande produkter. Medelvärdesbildning får ej tillämpas i syfte att få biogödseln/rötrestes att klara kraven.

Tabell 1. Gränsvärden för metallinnehåll i biogödsel

Metall	Maximal halt, mg/kg TS
Bly	100
Kadmium	1
Koppar	600
Krom	100
Kvicksilver	1
Nickel	50
Zink	800

Synliga föroreningar

Synliga föroreningar är främmande föremål såsom plast, glas, metall och kompositmaterial med en storlek > 2,0 mm. Mängden synliga föroreningar i flytande och fast biogödsel/rötrestes bestäms genom månadsprov och ett glidande medelvärde beräknas utifrån resultaten från de senaste tolv månadsproven.

Det glidande medelvärdet för synliga föroreningar i flytande biogödsel/rötrestes får inte överskrida 10 cm²/kg biogödsel/rötrestes. Mätvärdet för enstaka provresultat får ej överstiga 20 cm²/kg. För varje ordinarie prov (primärt prov) som skickas för analys, ska ett jämförbart referensprov sparas och förvaras fryst. Efter 1-12 timmar tas ett nytt prov (sekundärt prov). Det sekundära provet läggs direkt i frysen. Överstiger analysresultatet 20 cm²/kg, skickas referensprovet samt det sekundära provet för analys. Medelvärdet från alla tre proverna; primärprovet, referensprovet och det sekundära provet ska ersätta det tidigare analysresultatet vid beräkningen av det glidande medelvärdet. Händelsen ska hanteras som en avvikelse. I det fall då även medelvärdet för de tre proverna skulle visa > 20 cm²/kg är det aktuella partiet underkänt.

Det glidande medelvärdet för synliga föroreningar i fast (> 20 % TS-halt) biogödsel/rötrestes får inte överskrida 30 cm²/kg biogödsel/rötrestes. Mätvärdet för enstaka provresultat får ej överstiga 60 cm²/kg. För varje ordinarie prov (primärt prov) som skickas för analys, ska ett jämförbart referensprov sparas och förvaras fryst. Efter 1-12 timmar tas ett nytt prov (sekundärt prov). Det sekundära provet läggs direkt i frysen. Överstiger analysresultatet 60 cm²/kg, skickas referensprovet samt det sekundära provet för analys. Medelvärdet från alla tre proverna; primärprovet, referensprovet och det sekundära provet ska ersätta det tidigare analysresultatet vid beräkningen av det glidande medelvärdet. Händelsen ska hanteras som en avvikelse. I det fall då även medelvärdet för de tre proverna skulle visa > 60 cm²/kg är det aktuella partiet underkänt. Kravet för synliga föroreningar får inte tillgodoses genom tillämpning av teknik som finfördelar synliga föroreningar så att de blir mindre än 2,0 mm.

Tabell 2. Lägsta tillåtna provtagnings- och analysfrekvens

Mottagen total mängd till biologisk behandling (ton/år)	Egenkontroll (prov/år)					
	Kvalifikationsår			Lägst frekvens vid fortlöpande kontroll		
	Allt utom bakteriologiska prov och synliga föroreningar.	Bakteriologiska prov	Synliga föroreningar.	Allt utom bakteriologiska prov och synliga föroreningar.	Bakteriologiska prov	Synliga föroreningar.
<5 000	2	4	12	1	4	12
Från 5 000	4	4	12	2	4	12
Från 10 000	8	4	12	4	4	12

Mikrobiologiska föroreningar

Representativa prov från biogödsel/rötrestes, som tagits under eller omedelbart efter bearbetning på biogasanläggningen för att övervaka processen, ska uppfylla nedanstående krav:

Escherichia coli $n = 5$, $c = 1$, $m = 1000$, $M = 5000$ i 1 g prov

Förklaring av n , m , M och c ges i Tabell 3 nedan.

Observera att *Escherichia coli* alltid ska ingå i provtagning och analys enligt ovan vid slutproduktkontroll.

Det frivilligt att analysera enterokocker. Om enterokocker analyseras så är ABP-lagstiftningens krav:

Enterokocker: $n = 5$, $c = 1$, $m = 1000$, $M = 5000$ i 1 g prov

Representativa prov från biogödsel/rötrestes, som tagits i leveranspunkt för slutprodukt, ska uppfylla följande krav:

Salmonella: inga fynd i 25 g prov: $n = 5$, $c = 0$, $m = 0$, $M = 0$

Undantag från krav om separata provpunkter kan medges vid slutlagring i direkt anslutning till bearbetning.

Tabell 3. Förklaring av parametrar vid provtagning

Parameter	Förklaring
n	Antalet prover som ska testas
m	Gränsvärde för antalet bakterier; resultatet anses tillfredsställande om antalet bakterier i samtliga prover inte överstiger m
M	Maximivärde för antalet bakterier; resultatet anses icke tillfredsställande om antalet bakterier i ett eller flera stickprover är M eller fler
c	Antalet prover i vilka antalet bakterier får ligga mellan m och M och provet trots detta kan godtas, förutsatt att antalet bakterier i övriga prover är högst m .

Krav på fast biogödsel

Grobara frön och växtdelar

Fast biogödsel/rötrestes får maximalt innehålla två grobara frön och växtdelar per liter.

Organisk substans

Produkten ska innehålla minst 20 % organisk substans, mätt som glödningsförlust i viktprocent av torrsubstansen.

